

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

RAPORT ALTERNATIV
de monitorizare și
evaluare a
Planului Local
Anticorupție în
CONSILIUL RAIONAL
DUBĂSARI

Conținutul Raportului Alternativ poate fi utilizat și reprodus în scopuri non-profit fără acordul prealabil al Centrului de Justiție Socială "ECHITATE" cu condiția sursei citate.

Centrul de Justiție Socială "ECHITATE"

Or. Criuleni, bd. Biruința, 12, of. 200, MD-4801

E-mail: echitate2020@gmail.com

Web: <http://echitate.md/>

Autori: Maria ZUGRAVU, Coordonator proiect, monitor

Lilia IONIȚĂ, expert în politici de integritate, instructor

Angela BULIGA, consultant în politici de integritate, monitor

Prezentul Raport Alternativ este elaborat de A.O. Centrul de Justiție Socială "ECHITATE" în cadrul Programului de granturi mici pentru monitorizarea alternativă a planurilor anticorupție sectoriale și locale al proiectului „Lupta cu corupția prin consolidarea integrității în Republica Moldova”, implementat de PNUD Moldova cu suportul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei.

Toate opiniile aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat poziția oficială a PNUD-Moldova sau a instituțiilor finanțatoare.

CUPRINS:

<i>ABREVIERI.....</i>	<i>4</i>
<i>I. PRELIMINARII.....</i>	<i>5</i>
<i>II. METODOLOGIA.....</i>	<i>7</i>
<i>III. SUMAR EXECUTIV.....</i>	<i>9</i>
<i>IV. PROGRESUL ÎN IMPLEMENTAREA PLANULUI DE ACȚIUNI ANTICORUPȚIE.....</i>	<i>11</i>
<i>V. CONSTATĂRILE ȘI RECOMANDĂRILE MONITORIZĂRII ALTERNATIVE.....</i>	<i>38</i>
<i>CONSTATĂRI:.....</i>	<i>38</i>
<i>RECOMANDĂRI:.....</i>	<i>39</i>
<i>ANEXA 1 REZULTATELE FOCUS GRUPULUI.....</i>	<i>41</i>
<i>ANEXA 2 REZULTATELE CHESTIONĂRII CETĂȚENILOR.....</i>	<i>50</i>

ABREVIERI

<i>ANI</i>	Autoritatea Națională de Integritate
<i>AAPL</i>	Autorități ale Administrației Publice Locale
<i>APL</i>	Autoritate Publică Locală
<i>CJSE</i>	Centrul de Justiție Socială "ECHITATE"
<i>CNA</i>	Centrul Național Anticorupție
<i>CR</i>	Consiliul Raional
<i>PLA</i>	Plan Local Anticorupție
<i>ONG</i>	Organizație Non-Guvernamentală
<i>SNIA</i>	Strategia Națională de Integritate și Anticorupție

I. PRELIMINARII

Strategia Națională de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020¹, preconizată a fi prelungită până în anul 2022², prevede realizarea acțiunilor anticorupție prin intermediul a **7 planuri naționale; 9 planuri sectoriale și 32 planuri locale**.

Mecanismul general de implementare a Planurilor sectoriale și locale anticorupție este prevăzut în Hotărârea Guvernului,³ iar Planurile locale anticorupție sunt adoptate prin Deciziile Autorităților Publice Locale⁴ de nivelul II.

Scopul Proiectului "Implicare și Monitorizare pentru Dreptate și Echitate" realizat de Centrul de Justiție Socială "ECHITATE" constă în elaborarea Rapoartelor Alternative de monitorizare și evaluare a activităților anticorupție implementate de Consiliul raional Criuleni și Consiliul raional Dubăsari, consemnarea progreselor și dificultăților sesizate în cadrul procesului de monitorizare și evaluarea impactului acestora asupra locuitorilor din raioanele monitorizate.

În procesul de monitorizare au fost identificate o serie de probleme care favorizează corupția, utilizarea resurselor administrative în scopuri personale, acționarea în conflict de interese, favoritismul, concurența neloială. Printre problemele identificate sunt:

- Instabilitatea politică în conducerea raionului și subordonarea intereselor de partid⁵;
- Managementul general defectuos și lipsa de transparență în activitatea CR;
- Lipsa unor cadre înalt calificate și promovarea în funcții a agenților publici pe criterii politice;
- Toleranța la acte de corupție și lipsa unui management al riscurilor de corupție la nivel local;
- Fraudarea parteneriatelor publice-private și deturnarea asistenței externe.

În vederea diminuării problemelor enunțate și aportului la consolidarea climatului integrității instituționale, Proiectul "Implicare și Monitorizare pentru Dreptate și Echitate" a optat pentru atingerea următoarelor deziderate:

- Elaborarea și prezentarea publică a două Rapoarte Alternative de monitorizare și evaluare a implementării PLA a CR Criuleni și PLA a CR Dubăsari;
- Abilitarea în cadrul a două instruirii a cel puțin 10 ONG-uri locale din raioanele Criuleni și Dubăsari în monitorizarea măsurilor anticorupție la nivel local;
- Consolidarea cunoștințelor agenților publici privind cultivarea integrității profesionale și instituționale din CR Criuleni și CR Dubăsari, în cadrul a două instruirii;
- Sensibilizarea locuitorilor din raioanele Criuleni și Dubăsari privind intoleranța actelor de corupție prin realizarea a două interviuri video cu responsabili de implementare a

¹ Hotărârea Parlamentului nr.56 din 30.03.2017 privind aprobarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție 2017-2020

² Proiect al Hotărârii Parlamentului nr. 56 din 30.03.2017 privind prelungirea SNIA până în anul 2022

³ Hotărârea Guvernului nr. 676 din 29.08.2017 privind aprobarea mecanismului de elaborare și coordonare a planurilor sectoriale și locale de acțiuni anticorupție pentru anii 2018-2020

⁴ Decizia nr.04-03 din 25.09.2018 Cu privire la aprobarea planului local anticorupție al CR Dubăsari pentru anii 2018-2020

⁵ Președintele raionului Dubăsari restabilit de două ori

planurilor.

- Identificarea riscurilor de corupție în CR Criuleni și CR Dubăsari prin realizarea a două focus grupuri cu participarea agenți publici din raioanele Criuleni și Dubăsari;
- Chestionarea percepției și atitudinii cetățenilor privind manifestările de corupție în raioanele Criuleni și Dubăsari.

Beneficiari finali ai proiectului sunt locuitorii din raioanele Criuleni și Dubăsari, ONG-urile ce activează în localitățile prenotate, activiștii civici interesați de subiect, iar beneficiarii direcți identificați sunt agenții publici angajați în subdiviziunile structurale ale Consiliilor raionale monitorizate.

În contextul celor supra expuse, este imperios de menționat faptul că Proiectul "Implicare și Monitorizare pentru Dreptate și Echitate", realizat de Centrul de Justiție Socială "ECHITATE" este implementat în raioanele Criuleni și Dubăsari, care sunt amplasate în Zona de Securitate, iar aceasta implică o serie de riscuri și vulnerabilități adiționale la securitatea umană. Adițional, proiectul se desfășoară în condițiile de restricții și limitări condiționate de starea de pandemie declanșată de SARS-CoV-2.

Raportul Alternativ este realizat în perioada august 2020 - martie 2021 și vizează acțiunile implementate de către CR Criuleni și CR Dubăsari în perioada ianuarie - decembrie 2020. Rezultatele sunt consemnate în cadrul prezentului Raport Alternativ și include ambele raioane monitorizate.

II. METODOLOGIA

Obiectivele prezentului Raport Alternativ, realizat în cadrul Proiectului "Implicare și Monitorizare pentru Dreptate și Echitate" de Centrul de Justiție Socială "ECHITATE" constau în:

- monitorizarea și evaluarea acțiunilor anticorupție implementate în raionul și Dubăsari;
- relevarea progreselor realizate și dificultăților întâmpinate în consolidarea climatului de integritate publică la nivel local;
- consemnarea respectării termenilor de realizare a acțiunilor și al atingerii indicatorilor specifici acțiunilor;
- elaborarea concluziilor și recomandărilor privind acțiunile monitorizate și evaluate.

Procesul de monitorizare a alternat succesiv între două modalități: *monitorizarea din oficiu* cu *monitorizarea în teren*.

Întru realizarea unei monitorizări și evaluări obiective, imparțiale, corecte și exhaustive la elaborarea prezentului Raport Alternativ a fost aplicat un set de instrumente metodologice conturate în 5 etape distincte:

- Etapa de preparatorie (pre-monitorizarea) în care a fost realizată revizuirea cadrului normativ specific, precum: Legea integrității⁶, Legea privind declararea averii și intereselor personale⁷, Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public⁸, Legea privind administrația publică locală⁹, Legea privind statutul alesului local¹⁰ și cadrul normativ subsecvent dedicat domeniului integrității și anticorupției.
- Etapa de monitorizare în care a fost realizată monitorizarea permanentă din oficiu a resurselor on-line publice accesibile: paginile oficiale web ale CR Dubăsari; Registrul actelor locale; resurse electronice analitice: www.ave.md, www.interese.md; www.moldovacurata.md; www.anticoruptie.md; www.zdg.md; www.estcurier.md și resurse oficiale anticorupție: www.cna.md; www.ani.md; www.procuratura.md; www.instante.justice.md; www.actelocale.md.
- Etapa de colectare independentă a datelor în care a fost realizată monitorizarea în teren și aplicarea unui set de metode sociologice de colectare a datelor, precum: chestionarea actorilor implicați actul de guvernare și responsabili de consolidarea climatului de integritate profesională și instituțională (focus-grupuri), chestionarea cetățenilor privind percepția corupției în localitate (intervievarea) și utilizarea tehnicii "Petiționarului misterios" prin solicitarea actelor de integritate (Registrele: riscurilor de corupție, influențelor necorespunzătoare, cadourilor, avertizorilor de integritate, a planului de achiziții publice executate și planificate).

Rezultatele chestionării agenților publici privind climatului de integritate profesională și instituțională realizate în cadrul focus-grupului sunt prezentate în Anexa 1.

⁶ [Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017](#)

⁷ [Legea privind declararea averii și intereselor personale nr.133 din 17.06.2016](#)

⁸ [Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04.07.2008](#)

⁹ [Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006](#)

¹⁰ [Legea privind statutul alesului local nr. 768 din 02.02.2000](#)

Rezultatele chestionării cetățenilor privind percepția corupției în raionul Dubăsari, aplicată prin metoda chestionării online și față în față, sunt prezentate în Anexa 2.

- Etapa de analiză și sinteză a informațiilor în care a fost realizată analiza Rapoartelor de monitorizare ale SNIA¹¹; Rapoartele elaborate de ANI¹²; Actele de constatare ale ANI¹³; ; Raportul de implementare al planului local anticorupție al CR Dubăsari¹⁴; solicitarea informațiilor de interes public de la autoritățile responsabile.
- Etapa de evaluare a acțiunilor anticorupție implementate au fost evaluate din perspectiva:
 - ✓ timpului de realizare: termen de implementare respectat
acțiune în desfășurare
termen de implementare respectat, acțiune în desfășurare
termen de implementare depășit
 - ✓ gradului de realizare: acțiune realizată
acțiune parțial realizată
acțiune nerealizată

În consecința aplicării metodologiei descrise supra este elaborat prezentul Raport Alternativ de monitorizare a implementării planurilor locale anticorupție în cadrul consiliilor raionale Dubăsari.

Este de menționat că metodologia aplicată în monitorizarea implementării de către AAPL responsabile din Dubăsari a acțiunilor anticorupție incluse în planurile respective, este în deplină rezonanță cu Metodologia de monitorizare și evaluare a strategiilor naționale anticorupție¹⁵ și a Standardelor internaționale anticorupție.¹⁶

¹¹ [CNA. Rapoartele de monitorizare ale implementării SNIA](#)

¹² [ANI. Rapoartele elaborate de ANI](#)

¹³ [Actele de constatare ale ANI](#)

¹⁴ [Raport de implementare a planului local anticorupție al CR Dubăsari pentru semestrul I anul 2020](#)

¹⁵ [RAI Monitoring and evaluation of the implementation of National Anti-corruption Strategies and Action Plans Methodology](#)

¹⁶ [Regional Anti-Corruption Initiative, International Standards](#)

III. SUMAR EXECUTIV

Conform mecanismului general de implementare a acțiunilor anticorupție la nivel local, obiectivul planului de acțiuni anticorupție a CR Dubăsari constă în *dezvoltarea climatului de integritate, a responsabilității, transparenței și rezistenței la riscurile de corupție ale agenților publici din cadrul autorităților publice locale și aleșilor locali.*

În vederea realizării obiectivului prenotat, Consiliul local Dubăsari a setat 5 priorități:

Prioritățile anticorupție	Numărul de acțiuni
Prioritatea 1: Consolidarea integrității instituționale a APL prin prisma aplicării corespunzătoare a legislației anticorupție	12 acțiuni
Prioritatea 2: Gestionarea patrimoniului public local în condiții de legalitate, transparență și eficiență	3 acțiuni
Prioritatea 3: Asigurarea transparenței și prevenirea corupției în procesul de planificare, desfășurare și monitorizare a achizițiilor publice	7 acțiuni
Prioritatea 4: Sporirea calității serviciilor publice printr-un management eficient al resurselor umane	3 acțiuni
Prioritatea 5: Îmbunătățirea comunicării cu cetățenii și transparenței activității APL - urilor	4 acțiuni
În total acțiuni anticorupție spre implementare:	29 acțiuni

În consecința aplicării procedurilor de monitorizare, rezultatele evaluării monitorizării alternative a implementării de către Consiliul raional Dubăsari al acțiunilor anticorupție incluse în Planul local se prezintă corespunzător:

Termenul de implementare: din 29 acțiuni:

- 28 acțiuni - cu realizare permanentă;
- 1 acțiune - cu realizare 05.03.2020 (acțiunea 10);

Gradul de implementare: din 29 de acțiuni:

- Prioritatea I : acțiuni realizate - 1 (acțiunea 2); acțiuni parțial realizate - 4 (acțiunea 1; 3; 5; 8); acțiuni nerealizate - 7 (acțiunea 4; 6; 7; 9; 10; 10/1; 10/2)
- Prioritatea II : acțiuni realizate - 0; acțiuni parțial realizate - 2 (acțiunea 11; 12); acțiuni nerealizate 1 (acțiunea 13)
- Prioritatea III : acțiuni realizate - 2 (acțiunea 15; 16); acțiuni parțial realizate- 4 (acțiunea

14; 17; 18; 19); acțiuni nerealizate - 1 (acțiunea 20);

- Prioritatea IV : acțiuni realizate - 3 (acțiunea 21; 22; 23); acțiuni parțial realizate - 0; acțiuni nerealizate - 0.
- Prioritatea V : acțiuni realizate - 1 (acțiunea 24); acțiuni parțial realizate - 2 (acțiunea 25; 27) nerealizate - 1 (acțiunea 26).

În format tabelar acțiunile anticorupție se prezintă corespunzător:

Evaluare Prioritatea I

Total acțiuni per prioritate	Acțiuni cu caracter permanent	Acțiuni cu termen depășit	Acțiuni realizate	Acțiuni parțial realizate	Acțiuni nerealizate
12	11	1	1	4	7

Evaluare Prioritatea II

Total acțiuni per prioritate	Acțiuni cu caracter permanent	Acțiuni cu termen depășit	Acțiuni realizate	Acțiuni parțial realizate	Acțiuni nerealizate
3	3	0	0	2	1

Evaluare Prioritatea III

Total acțiuni per prioritate	Acțiuni cu caracter permanent	Acțiuni cu termen depășit	Acțiuni realizate	Acțiuni parțial realizate	Acțiuni nerealizate
7	7	0	2	4	1

Evaluare Prioritatea IV

Total acțiuni per prioritate	Acțiuni cu caracter permanent	Acțiuni cu termen depășit	Acțiuni realizate	Acțiuni parțial realizate	Acțiuni nerealizate
3	3	0	3	0	0

Evaluare Prioritatea V

Total acțiuni per prioritate	Acțiuni cu caracter permanent	Acțiuni cu termen depășit	Acțiuni realizate	Acțiuni parțial realizate	Acțiuni nerealizate
4	4	0	1	2	1

IV. PROGRESUL ÎN IMPLEMENTAREA PLANULUI DE ACȚIUNI ANTICORUPȚIE

În consecința monitorizării alternative și evaluării gradului de implementare a acțiunilor anticorupție în cadrul Consiliilor raionale Dubăsari, incluse în Planurile locale anticorupție, al consemnării progreselor realizate și dificultăților întâmpinate, al respectării termenilor de realizare al acțiunilor și al atingerii indicatorilor specifici acțiunilor, la finele perioadei de monitorizare situația se prezintă corespunzător:

Prioritatea I: Consolidarea integrității instituționale a APL prin prisma aplicării corespunzătoare a legislației anticorupție			
Rezultate scontate: 1. <i>Climatul de integritate cultivat în cadrul APL de toate nivelurile.</i> 2. <i>Încălcarea măsurilor de asigurare a integrității profesionale de către agenții publici din cadrul APL și aleșii locali sancționată.</i> 3. <i>Unități de audit intern create și funcționale.</i> 4. <i>Sistem de gestiune a riscurilor, inclusiv riscurile de corupție, implementat.</i>			
Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
1.	Asigurarea respectării regimului de incompatibilități, de restricții în ierarhie și de limitare a publicității	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul de: ✓ cazuri de incompatibilități și restricții în ierarhie atestate și soluționate în entitățile publice; ✓ sesizări la ANI cu privire la încălcarea regimului de incompatibilități și limitare a publicității; ✓ persoane suspendate pentru asemenea încălcări
Constatări: 1. Regimul juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate este prevăzut într-un set de acte normative, precum: art.12 din Legea integrității; art.16-21 din Legea privind declararea averii și intereselor personale; Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public; Legea privind administrația publică locală; Legea privind statutul alesului local. 2. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților revine fiecărui agent public și ales local. 3. Asigurarea respectării regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate îi revine conducătorului entității publice, iar verificarea respectării regimului juridic este pusă în sarcina ANI. 4. Conform informațiilor publicate pe pagina web a ANI, în perioada de referință, Inspectoratul de integritate a emis în adresa agenților publici/ aleșilor locali din r. Dubăsari 1 act de constatare a incompatibilității funcțiilor deținute: a. Ex-consilier constatat cu încălcarea regimului juridic al incompatibilităților prin deținerea concomitentă a mandatului de consilier sătesc și calitatea de director			

interimar al instituției de educație timpurie creșă-grădiniță "Albinuța" din s. Holercani, r. Dubăsari. ¹⁷		
5. Conform Raportului de implementare a PLA al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, nu a fost identificat/ soluționat nici un caz de incompatibilitate.		
6. În anul 2020 mass-media a abordat tangențial subiectul consilierului din s. Holercani, r. Dubăsari, aflat în incompatibilitatea funcțiilor. ¹⁸		
Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune parțial realizată

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
2.	Asigurarea respectării regimului declarării averilor și intereselor personale	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul de: ✓ agenți publici angajați/ numiți/cu mandatele validate pe parcursul anului și numărul de declarații depuse în momentul angajării/ numirii /validării mandatului. ✓ total de agenți publici angajați/numiți/cu mandatele validate care activează în entitatea publică pe parcursul anului și numărul de declarații depuse anual. ✓ agenți publici ale căror mandat/raporturi de muncă sau de serviciu au încetat pe parcursul anului și numărul de declarații depuse la încetarea mandatului/raporturilor de muncă sau de serviciu pe parcursul anului respectiv.

Constatări:

1. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale este reglementată în: art.13 din Legea integrității, Legea privind declararea averii și intereselor personale, art.24 din Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public, art.5 din Legea cu privire la statutul alesului local.
2. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale este de obligația fiecărui agent public și ales local.
3. Asigurarea respectării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale îi revine conducătorului entității publice, iar verificarea respectării regimului juridic este pusă în sarcina ANI.
4. Conform Raportului de implementare a PLA al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, au fost prezentate următoarele date:
 - a. declarații depuse la angajare/numire: 0;
 - b. declarații depuse anual: 0;

¹⁷ Ex-consilier sătesc și director interimar la creșă-grădiniță "Albinuța" din s.Holercani, rn Dubăsari

¹⁸ Un consilier din Consiliul Holercani, Dubăsari, în incompatibilitatea funcțiilor

c. declarații depuse la încetarea raporturilor de muncă/expirarea mandatului: o.

Din aceste date rezultă că, în perioada de raportare (I semestru 2020), nici un agent public/ ales local nu s-a angajat în funcție publică/ nu a fost validat mandatul și nici un agent public / ales local nu a încetat raporturile de muncă / mandatul.

Adițional, în raport se menționează că, în cadrul Aparatului Președintelui r. Dubăsari și a subdiviziunilor sale structurale, în speță: Direcția economie, buget și finanțe, Direcția de învățământ, Direcția de asistență socială și protecție a familiei - sunt desemnate persoane responsabile de actualizarea permanentă a Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale, precum și de procesul de obținere a semnăturilor electronice pentru subiecții declarării. Responsabilul acordă consultări specialiștilor cu privire la completarea și prezentarea în termen a declarațiilor, aplicarea corectă a semnăturii electronice.

- Pe pagina web a CR Dubăsari, cu referire regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, se regăsește informația despre instruirea privind completarea Registrului electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale.¹⁹

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune realizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
3.	Asigurarea respectării regimului conflictelor de interese și neadmiterea favoritismului	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul: ✓ conflictelor de interese declarate. ✓ conflictelor soluționate în cadrul entităților publice. ✓ conflictelor de interese sesizate la ANI. Numărul actelor de constatare ale ANI cu privire la conflictele de interese.

Constatări:

- Regimul juridic al conflictelor de interese este reglementat în: art.14 din Legea integrității, art. 11-15 din Legea privind declararea averii și intereselor personale, art.24 din Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public, art.5 din Legea cu privire la statutul alesului local.
- Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese este de obligația fiecărui agent public și ales local, asigurarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese îi revine conducătorului entității publice, iar verificarea respectării regimului juridic este pusă în sarcina ANI.
- Neadmiterea favoritismului este reglementată prin: art.15 din Legea integrității, Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public. Agentul public are obligația să nu admită favoritism în exercițiul funcției publice, iar conducătorul entității publice este obligat să nu admită favoritism în entitatea pe care o conduce. În cazul constatării unor asemenea practici, acestea sunt denunțate la CNA.

¹⁹ [Instruire privind completarea Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale](#)

4. Pe pagina web a ANI, este publicată informația conform căreia Inspectoratul de integritate, pe parcursul anului 2020, a emis 1 act de constatare a încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, și anume:
 - ✓ Șeful Direcției asistență socială și protecție a familiei a admis conflict de interese cu soția sa, angajată în cadrul Direcției asistență socială și protecție a familiei în calitate de șefa de secție al Serviciului social și în favoarea căreia, în mod arbitrar, a semnat sporuri salariale. Controlul în privința subiectului a fost pornit în baza unei sesizări a suspiciunii rezonabile a unui conflict de interese.²⁰
5. Concomitent, Raportul de implementare a PLA al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, indică următoarele:
 - ✓ Numărul conflictelor de interese declarate: 1;
 - ✓ Numărul conflictelor soluționate în cadrul entităților publice: 0;
 - ✓ Numărul conflictelor de interese sesizate la ANI: 0;
 - ✓ Numărul actelor de constatare ale ANI cu privire la conflictele de interese: 1.
6. Adicional, se raportează despre *instituirea* Registrului de evidență a conflictelor de interese declarate de funcționarii publici. Persoana responsabilă de ținerea registrului este funcționarul public cu atribuții în resurse umane. Subdiviziunile structurale ale CR Dubăsari, la fel, dețin Registrul de evidență a conflictelor de interese declarate.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
<i>Acțiune</i>	<i>Acțiune în realizare</i>	<i>Acțiune parțial realizată</i>

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
4 .	Asigurarea respectării regimului cadourilor	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul: ✓ cadourilor predate comisiilor de evidență și evaluare a cadourilor în cadrul entităților publice. ✓ și suma cadourilor răscumpărate în cadrul entităților publice.

Constatări:

1. Regimul juridic al cadourilor este reglementat prin art.16 din Legea integrității și Hotărârea Guvernului privind regimul juridic al cadourilor²¹.
2. Cadouri - sunt considerate bunuri (corporale și incorporale), servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj oferit agentului public în legătură cu exercitarea funcțiilor sale profesionale.
3. Conducătorul entității publice are sarcina: să instituie Registrul evidenței cadourilor admisibile și inadmisibile, care este unul public; să desemneze membrii comisiei de evidență și evaluare a cadourilor; să asigure încasarea în bugetul entității publice a

²⁰ Șeful Direcției ASPF în conflict de interese semnând sporuri salariale în favoarea soției sale

²¹ [Hotărârea Guvernului nr.116 din 26.02.2020 privind regimul juridic al cadourilor](#)

sumelor ce rezultă din răscumpărarea cadoului; să predea cadoul inadmisibil către CNA; să asigure desfășurarea în condiții de integritate profesională a activității profesionale a agenților publici cărora le-au fost oferite cadouri inadmisibile; să tragă la răspundere disciplinară agenții publici pentru încălcarea regimului juridic al cadourilor.

4. Din Raportul de implementare a PLA al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, rezultă faptul că, APL a instituit Registrul de evidență al cadourilor, responsabil de Registrul fiind secretara Consiliului. La fel, din Raport rezultă că câte un Registrul al cadourilor este deținut de Direcția finanțe, Direcția învățământ și Direcția ASPF. La capitolul cadouri primite/înscrise în registru, pentru I semestru al anului 2020 sunt indicate o cadouri.
5. La accesarea paginii web a CR Dubăsari, Registrul de evidență a cadourilor admisibile și Registrul de evidență a cadourilor inadmisibile nu au fost identificate, iar la activarea motorului de căutare nu au fost generate careva opțiuni referitoare la informația solicitată.
6. La solicitarea prezentării Registrului de evidență a cadourilor admisibile și inadmisibile pe suport de hârtie, responsabilii au confirmat existența unui asemenea registru, însă motive neclare, Registrul nu a fost prezentat.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune nerealizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
5.	Asigurarea neadmiterii, denunțării și tratării influențelor necorespunzătoare	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul: ✓ cazurilor de influență necorespunzătoare denunțate. ✓ cazurilor de influență necorespunzătoare soluționate în cadrul entităților publice. ✓ cazurilor de influență necorespunzătoare denunțate la CNA/alte autorități anticorupție responsabile.

Constatări generale:

1. Mecanismul de neadmitere, denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare este prevăzut în art.17 din Legea integrității.
2. Prin influență necorespunzătoare se subînțelege o imixtiune din partea terților în activitatea profesională a agentului public. Imixtiunea poate lua forma presiunilor, amenințărilor, promisiunilor, etc.
3. Agentului public îi revine obligația să nu admită și să denunțe influențele necorespunzătoare.
4. Conducătorul entității publice are sarcina: să adopte reguli de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare; să instituie Registrul cazurilor de influență necorespunzătoare și să asigure condiții de confidențialitate a denunțării; să prevină cazurile de influență necorespunzătoare; să tragă la răspundere disciplinară agenții

publici pentru nerespectarea respingerii și denunțării influențelor necorespunzătoare.		
5. Datele prezentate în Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, indică asupra faptului că, la acțiunea respectivă nu au fost consemnate careva progrese. Persoana responsabilă de tinerea registrului este funcționarul public cu atribuții în resurse umane.		
6. Pagina web a CNA și a Raportul de activitate al CNA pentru anul 2020 ²² nu raportează cazuri înregistrate a influențelor necorespunzătoare denunțate și soluționate, precum și în cadrul altor entități anticorupție.		
Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune parțial realizată

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
6.	Asigurarea neadmiterii și denunțării manifestărilor de corupție; protecția avertizorilor de integritate	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul: ✓ manifestărilor de corupție denunțate de către agenții publici conducătorilor entităților publice. ✓ avertizărilor de integritate depuse în cadrul entităților publice. ✓ avertizărilor de integritate transmise la CNA. ✓ avertizorilor de integritate supuși protecției.

Constatări generale:

1. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate este reglementată în art.18 din Legea integrității; Legea privind avertizorii de integritate²³; Regulamentul privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale.²⁴
2. În vederea neadmiterii și asigurării denunțării manifestărilor de corupție conducătorului entității publice îi revin următoarele sarcini: să transmită CNA informații privind tentativele de implicare a agenților publici în manifestări de corupție și să prevină alte tentative similare; să responsabilizeze disciplinar agenții publici pentru nedeunțarea tentativelor de implicare în acte de corupție.
3. Pentru asigurarea protecției avertizorilor de integritate, conducătorul entității publice este obligat: să instituie Registrul dezvăluirilor și avertizărilor și să desemneze persoana responsabilă de înregistrarea avertizărilor de integritate și condiții de confidențialitate deplină; să examineze avertizarea și în termen de cel mult 30 zile să comunice rezultatele; să transmită CNA sau autorității competente avertizarea; să asigure măsurile de protecție a avertizorului de integritate contra răzbunărilor pentru avertizările depuse, să asigure transferul avertizorului la un alt loc de muncă, etc.
4. Agentului public îi revin obligațiile să refuze expres tentativa de implicare în manifestări

²² [Raportul de activitate al CNA pentru anul 2020](#)

²³ [Legea privind avertizorii de integritate din 12.07.2018](#)

²⁴ [Hotărârea Guvernului nr.23 din 22.01.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirilor practicilor ilegale](#)

de corupție; să se asigure cu martori; să informeze neîntârziat conducătorul entității și CNA despre tentativă, etc.

5. Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, indică absența înregistrării manifestărilor de corupție denunțate de către agenții publici; absența avertizărilor de integritate depuse în cadrul entităților publice și a celor transmise către CNA în același context în care nu indică existența Registrului dezvăluirilor practicilor ilegale și a avertizărilor de integritate.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune nerealizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
7.	Asigurarea intoleranței față de incidentele de integritate	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul de: ✓ sancțiuni disciplinare aplicate în cadrul entităților publice în legătură cu incidentele de integritate admise de agenții publici.

Constatări generale:

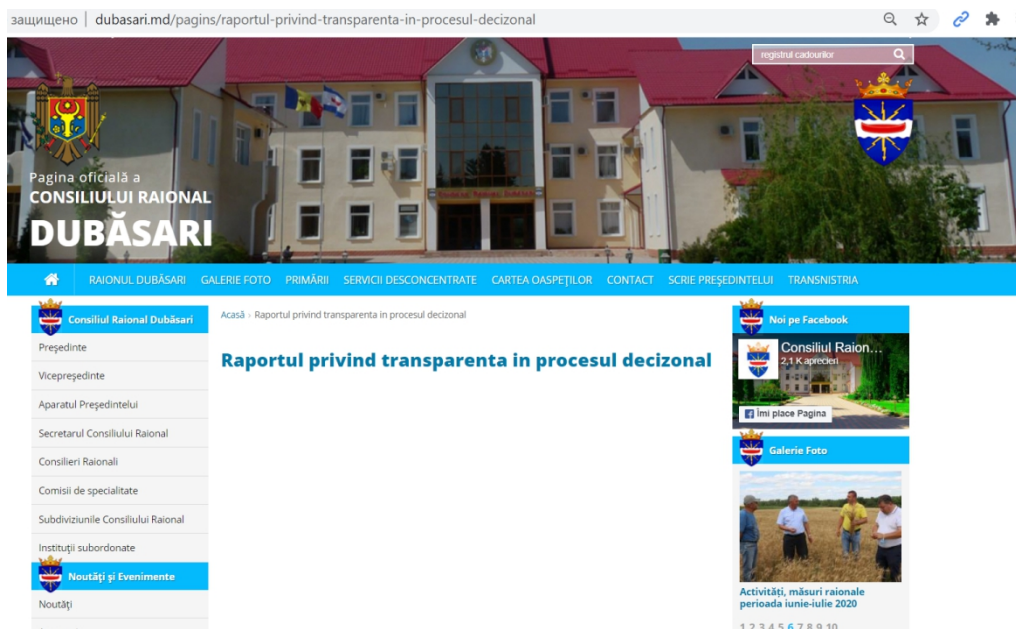
- Intoleranța la incidentele de integritate este prevăzută în art.19 din Legea integrității.
- În Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, raportează lipsa aplicării de către APL a sancțiunilor disciplinare pentru incidente de integritate admise de agenții publici. Suplimentar, în cadrul APL și în subdiviziunile sale structurale nu au fost identificate incidente de integritate care să constituie contravenții sau infracțiuni de corupție.
- La accesarea paginii web a CR Dubăsari, nu au fost identificate informații despre aplicarea sancțiunilor disciplinare pe faptul constatării admiterii incidentelor de integritate.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în desfășurare	Acțiune nerealizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
8.	Asigurarea respectării accesului la informații de interes public	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	✓ Persoanele responsabile de accesul la informații de interes public, desemnate în cadrul autorității. Numărul de: ✓ solicitări de acces la informații, transmise anual entității publice. ✓ refuzuri de acces la informații. ✓ hotărâri adoptate anual de instanțele de judecată privind obligarea entității publice de a oferi informațiile solicitate

Constatări:

1. Asigurarea accesului cetățenilor la informații de interes public este reglementată conform Legii privind accesul la informații;²⁵ Legii privind transparența procesului decizional;²⁶ și Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional²⁷; Regulamentului cu privire la paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet²⁸; Legea cu privire la actele normative²⁹.
2. Din informațiile raportate de CR Dubăsari, incluse în Raportul anticorupție pentru I semestru al anului 2020, rezultă că, în cadrul APL și subdiviziunile sale structurale au fost delegate persoane responsabile de accesul la informații de interes public, din Secția comunicare și relații publice. La fel, în subdiviziunile structurale ale CR Dubăsari au fost numite persoane responsabile de eliberarea informațiilor solicitate de cetățeni. De exemplu, în Direcția învățământ general, responsabil de accesul cetățenilor la informații și publicarea informațiilor de interes public pe site este specialist în domeniul TIC. Cu referire la indicatorii cantitativi, aceștia se prezintă corespunzător:
 - a. Persoane desemnate, responsabile de accesul la informații - 4 persoane;
 - b. solicitări de acces la informații, transmise anual entității publice - 3 solicitări;
 - c. refuzuri de acces la informații - 0;
 - d. contestațiilor depuse anual în instanța de judecată împotriva refuzului entității publice de a oferi acces la informații - 0.
3. La accesarea paginii web a CR Dubăsari pentru consultarea Raportului anual privind asigurarea transparenței procesului decizional, acesta este indisponibil, fie nu este atașat hyperlink-ul.³⁰

²⁵ [Legea privind accesul la informație nr.982 din 11.05.2000](#)

²⁶ [Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008](#)

²⁷ [Hotărârea cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016 din 16.02.2010](#)

²⁸ [HG nr.188 din 03.04.2012 Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet](#)

²⁹ [Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017](#)

³⁰ [CR Dubăsari. Raport privind transparența în procesul decizional](#)

4. Cât privește alte rubrici care ar demonstra onorarea de către APL a obligațiilor de a asigura dreptul cetățenilor la informație de interes public: a. Anunț cu privire la inițierea elaborării proiectelor de decizie pentru ședințele CR Dubăsari în perioada supusă raportării au fost publicate - 53 de anunțuri³¹; b. Programe de elaborare a proiectelor de decizie - informația este prezentă pentru anii 2018-2019; Este de menționat faptul că, pe fiecare pagină este indicat responsabilul pentru subiect și datele de contact. La fel, la solicitările verbale de a ne furniza informații de interes public, persoanele responsabile au demonstrat receptivitate în a le furniza în timp util. 5. La accesarea portalului instanțelor de judecată, sediul Criuleni, nu au fost identificate dosare pe rol în instanță privind refuzul CR Dubăsari de a oferi informațiile de interes public solicitate.³²		
Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune parțial realizată

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
9.	Asigurarea implementării și respectării normelor de etică și deontologie	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	✓ Adoptarea codurilor de etică și deontologie pentru entitățile publice/subdiviziunile care nu au astfel de coduri. ✓ Planurile anuale de instruire, inclusiv de instruire continuă, aprobate. Numărul de: ✓ instruiți și de agenți publici instruiți cu privire la normele de etică și deontologie. ✓ cazuri de încălcare a normelor de etică și deontologie, sancționate disciplinar

Constatări:

1.	Respectarea normelor de etică și deontologie sunt prevăzute într-un set de acte normative, precum: Legea privind Codul de conduită a funcționarului public ³³ și art.23 din Legea integrității, dar și în legislația specială.
2.	Agenții publici au obligația să cunoască și să respecte normele de etică și deontologie, iar conducătorul entității are sarcina de asigurare a implementării și respectării normelor de etică și deontologie, prin promovare și asigurare a respectării normelor de etică și deontologie, de sancționare disciplinară a agenților publici pentru nerespectarea normelor de etică și deontologie, iar în cazul în care încălcările admise întrunesc elementele unor contravenții sau infracțiuni, de sesizare a autorității anticorupție responsabile.
3.	Conform Raportului privind implementarea PLA al CR Dubăsari pentru I semestru al

³¹ [CR Dubăsari. Anunțuri privind elaborarea proiectelor de decizie](#)

³² [Judecătoria Criuleni.](#)

³³ [Legea privind Codul de conduită al funcționarului public nr.25 din 22.02.2008](#)

anului 2020, APL raportează următoarele progrese:

- a. Elaborarea și implementarea codurilor de etică și deontologie, Aparatul Președintelui raportează că acestea sunt în proces de elaborare, iar Direcția economie buget și finanțe în activitatea profesională se conduc de *Codul de etică și deontologie elaborat de CR Strășeni*!; Direcția învățământ general - se conduce de Codul de etică al cadrului didactic și Codul Educației. 1.
 - b. Planurile anuale de instruire, inclusiv de instruire continuă - sunt raportate o progrese;
 - c. Numărul de instruiți și de agenți publici instruiți cu privire la normele de etică și deontologie - în perioada de referință, CR Dubăsari raportează despre realizarea 1 instruiți la care au participat 15 agenți publici din cadrul diferitor subdiviziuni ale CR Dubăsari.
 - d. Numărul de cazuri de încălcare a normelor de etică și deontologie, sancționate disciplinar - o.
4. În rezultatul analizei a 173 de Dispoziții emise de către Președintele CR Dubăsari în anul 2020, nu a fost identificat nici un act ce ar confirma: delegarea agenților publici la cursurile de dezvoltare profesională, aprobarea planurilor anuale de instruire a agenților publici, emiterea unei dispoziții de aplicare a sancțiunilor.
 5. Este de notat faptul că, în conformitate cu prevederile art.37 din Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public „fiecărui funcționar public îi sunt asigurate diverse forme de dezvoltare profesională continuă, cu o durată de cel puțin 40 de ore anual, iar fiecărui funcționar public debutant – un curs de inițiere cu o durată de cel puțin 80 de ore”; care includ și ”modelarea atitudinilor necesare funcționarului public pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor funcției”.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiuni	Acțiuni în implementare	Acțiuni nerealizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
10.	Crearea și consolidarea unităților de audit intern în cadrul autorității	05.03.2020, anual se prezintă raportul managerial pentru controlul intern,	✓ Elaborarea planul de audit intern.

Constatări:

1. Crearea și consolidarea unităților de audit intern în cadrul autorității este prevăzută în prevăzut în art.22 din Legea integrității și actele normative specifice: Legea privind controlul financiar public intern³⁴, Legea finanțelor publice și responsabilității

³⁴ [Legea privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.2010](#)

bugetar-fiscale³⁵.

2. În corespundere cu prevederile conținute în actele normative prenotate, conducătorul entității îi revin responsabilitățile: să organizeze auditul intern și să asigure resursele necesare pentru ca acesta să fie eficient; să ofere independență organizațională și funcțională subdiviziunii de audit intern; să asigure independența subdiviziunii de audit intern în realizarea și raportarea activităților de audit intern; să autorizeze personalul subdiviziunii de audit intern, prin ordin, privind efectuarea misiunii de audit intern; la cererea conducătorului subdiviziunii de audit intern, să solicite, în scris, de la persoane terțe informația necesară pentru efectuarea auditului intern; să aprobe carta de audit intern, planul strategic și planul anual al activității de audit intern; să aprecieze, în bază de autoevaluare, organizarea sistemului de control intern managerial și să emită anual, pentru anul precedent, declarația de răspundere managerială.
3. Conform informațiilor prezentate în Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, funcția de auditor intern principal a fost instituită, însă nu au fost recepționate dosare de participare la concurs.
4. Pe pagina web a CR Dubăsari, la modulul *Posturi vacante* nu este identificat vreun anunț cu referire la funcția vacantă de auditor intern³⁶, iar la accesarea informației despre Statele de personal în cadrul Aparatului Președintelui r. Dubăsari este indicat că funcția este vacantă.³⁷
5. La inspectarea paginii web a CR Dubăsari, a Deciziilor Consiliului, nu a fost identificat un Plan de audit.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Termen de implementare depășit	Acțiune nerealizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
10/ 1	Asigurarea respectării regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea agenților publici în sectorul privat (pantufraj)	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul: ✓ anual de agenți publici care și-au încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu ✓ ofertelor de muncă sau de angajare oferite agenților publici în cadrul organizațiilor comerciale, comunicate de către agenții publici înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu. ✓ de contracte comerciale refuzate anual de către entitățile publice din motivul că în organizațiile comerciale activează persoane care, pe parcursul ultimului an, au fost agenți publici în cadrul entităților publice

Constatări:

³⁵ [Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 25.07.2014](#)

³⁶ [CR Dubăsari. Posturi vacante.](#)

³⁷ [Organigrama Autorității executive din subordinea CR Dubăsari](#)

1. Respectarea regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare (pantuflaj) este prevăzut în art. 24 din Legea integrității.
2. Agentul public / alesul local are obligația, în termen de 3 zile lucrătoare, să comunice în scris conducătorului entității publice sau, ANI, după caz, despre toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese.
3. Fostul agent public/ ales local este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor post-angajare:
 - a. să evite obținerea beneficiilor neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective;
 - b. să evite, timp de 1 an, angajarea, reprezentarea intereselor sau încheierea contractelor cu organizații comerciale și necomerciale dacă, acestea erau tangente cu atribuțiile directe de supraveghere și/sau control al acestor organizații.
4. Conducătorul entității publice are obligația să asigure respectarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor post-angajare:
 - a. să dispună acțiunile administrative necesare pentru ca, timp de 1 an, să evite conflictele de interese în cadrul entității publice în legătură cu angajarea fostului agent public în cadrul organizațiilor comerciale și necomerciale după încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu;
 - b. să evite, timp de 1 an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care fostul agent public sau persoanele apropiate acestuia dețin cote în capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie;
 - c. să dispună acțiunile administrative necesare pentru ca, timp de 1 an, să fie refuzată reprezentarea de către fostul agent public a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice pe care o conduce.
5. La raportarea acțiunii respective, Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, indică următoarele:
 - a. 2 - agenți publici și-au încetat raporturile de muncă sau de serviciu și 1 consilier și-a încetat mandatul;
 - b. o - agent public a declarat oferta de muncă/de angajare oferită în cadrul organizațiilor comerciale.
 - c. o - contracte comerciale refuzate anual de către entitățile publice din motivul că în organizațiile comerciale activează persoane care, pe parcursul ultimului an, au fost agenți publici în cadrul entităților publice.
6. Conform informațiilor publicate pe www.alegeri.md³⁸, Consiliul raional Dubăsari are 27 consilieri raionali, care au obținut mandatele în urma scrutinului din 20.10.2019 și care sunt la fel potențiali subiecți ai regimului juridic de pantuflaj.
7. Din informațiile prezentate în Raportul de activitate al ANI pentru 9 luni ale anului

³⁸ [Consiliul raional Criuleni](#)

2020³⁹, din totalul de 144 de procese verbale întocmite, nu este nici un proces verbal întocmit în baza art. 313/6 CP al RM, „Încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici (pantuflej)”.

8. Subiectul respectării regimului juridic de pantuflej nu a trezit nici interesul presei de investigație.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune nerealizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
10/2	Asigurarea implementării managementului riscurilor de corupție	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	✓ Registrele riscurilor, care includ și riscurile de corupție, elaborate. ✓ Completarea registrului riscurilor cu riscurile de corupție după incidentele de integritate din cadrul entităților publice. ✓ Raportul privind implementarea măsurilor de tratare a riscurilor, elaborat anual

Constatări:

1. Managementul riscurilor de corupție, prevăzut în art.27 din Legea integrității prezumă - evaluarea în cadrul entității publice a riscurilor de corupție în vederea identificării și gestionării riscurilor de corupție aferente activității profesionale.
2. Conducătorul entității publice este responsabil de asigurarea managementului riscurilor de corupție prin documentarea într-un registru special, care include: descrierea activității vulnerabile/obiectivului specific de activitate al entității publice; riscul de corupție care împiedică realizarea activității/obiectivului specific; valoarea riscului (gravitatea/importanța riscului); reacția la risc și acțiunea entității publice; responsabilul de acțiune; termenul/perioada de implementare a acțiunii.
3. CR Dubăsari, în Raportul anticorupție pentru I semestru al anului 2020, nu indică careva progrese în elaborarea Registrului riscurilor de corupție, precum și a unui Raport de tratare a riscurilor identificate.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune nerealizată

Evaluare Prioritatea I

<i>Total acțiuni per prioritate</i>	<i>Acțiuni cu caracter permanent</i>	<i>Acțiuni cu termen depășit</i>	<i>Acțiuni realizate</i>	<i>Acțiuni parțial realizate</i>	<i>Acțiuni nerealizate</i>
12	11	1	1	4	7

³⁹ ANI. Raport de activitate pentru 9 luni ale anului 2020

Prioritatea II:

Gestionarea patrimoniului public local în condiții de legalitate, transparență și eficiență.

Rezultatele scontate:

1. Sistem de proceduri privind modul de gestionare a patrimoniului la nivel local implementat.
2. Proces transparent de vânzare/locățune/arendă a bunurilor patrimoniului public local asigurat.
3. Bunurile patrimoniului public la nivel local înregistrate și evaluate corespunzător.

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
11	Asigurarea gestionării transparente și responsabile a patrimoniului public și a asistenței externe	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	✓ Numărul bunurilor patrimoniului public local înregistrate și evaluate; ✓ Informația privind gestionarea patrimoniului entităților publice publicată.

Constatări:

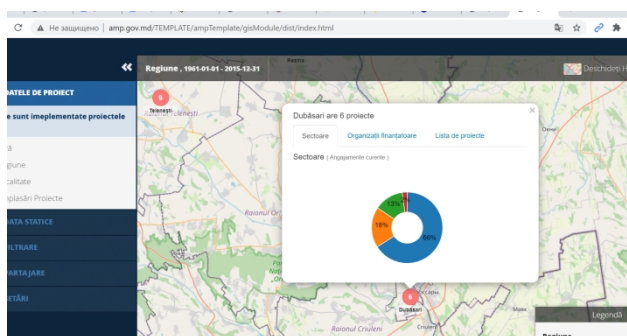
1. Conform art.22 din Legea integrității, asigurarea gestionării transparente și responsabile a patrimoniului public și a asistenței externe este responsabilitatea conducătorului entității publice și a agenților publici.
2. Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, menționează că entitatea publică deține un Registru cadastral al bunurilor imobile. La balanța Direcției de învățământ sunt - 5 imobile înregistrate, direcția sănătății - 3 imobile, direcția cultură și agrement - 3 bunuri înregistrate, 1 a fost evaluat, 2 blocuri locative înregistrate 1 bloc locativ -18 apartamente dintre ele - 11 privatizate în baza Deciziei CR Dubăsari nr. 01-10 din 22.02.2018
3. Conform Deciziei nr.1/8 din 20.03.2020 a fost aprobat Cadastrul Funciar⁴⁰.
4. În baza Deciziei nr.3/16 din 04.09.2020 cu privire la susținerea financiară prin cofinanțare a proiectelor transfrontaliere în derulare ale Consiliului raional Dubăsari⁴¹ - sunt susținute mai multe proiecte sociale și turistice de importanță locală.
5. Conform datelor interactive ale Platformei de Gestionare a Asistenței Externe⁴²

⁴⁰ [Decizia nr.1/8 din 20.03.2020 cu privire la aprobarea Cadastrului Funciar](#)

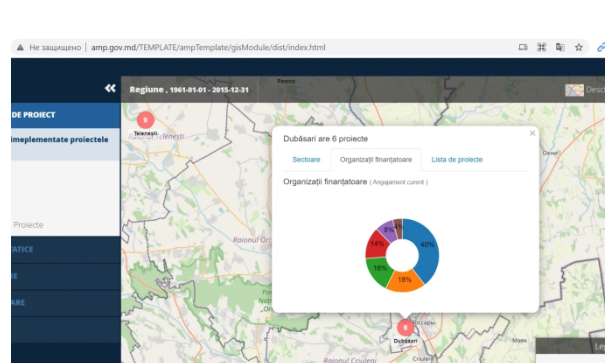
⁴¹ [Cu privire la susținerea financiară prin cofinanțare a proiectelor transfrontaliere în derulare ale Consiliului raional Dubăsari](#)

⁴² [Platforma de Gestionare a Asistenței Externe](#)

Finanțarea pe sectoare⁴³

Organizații finanțatoare⁴⁴

Titlul proiectului	Angajamente curente	Debursări curente
REABILITAREA INSTITUȚIILOR SOCIALE	4.000.000 EUR	4.000.000 EUR
REDUCEREA RISCURILOR CLIMATICE ȘI ...	499.998 EUR	499.998 EUR
SUSȚINEREA MĂSURILOR DE PROMOVARE ...	10.923.569,98 EUR	439.058,84 EUR
PROGRAMUL COMUN DE DEZVOLTARE LOC ...	3.868.382,06 EUR	2.457.267,07 EUR
Rețea de promovare a incluziunii ...	150.000 EUR	70.000 EUR
GHID- Grijă. Hrana. Integrare. D ...	3.000.000 EUR	1.300.000 EUR
REABILITAREA INSTITUȚIILOR SOCIALE	4.000.000 EUR	4.000.000 EUR
REDUCEREA RISCURILOR CLIMATICE ȘI ...	499.998 EUR	499.998 EUR
SUSȚINEREA MĂSURILOR DE PROMOVARE ...	10.923.569,98 EUR	439.058,84 EUR
PROGRAMUL COMUN DE DEZVOLTARE LOC ...	3.868.382,06 EUR	2.457.267,07 EUR
Rețea de promovare a incluziunii ...	150.000 EUR	70.000 EUR
GHID- Grijă. Hrana. Integrare. D ...	3.000.000 EUR	1.300.000 EUR

- Conform Dispoziției nr 163-n din 22.12.2020 cu privire la instituirea unui grup de lucru în vederea implementării unui proiect investițional pentru un parteneriat favorabil în interesul locuitorilor din r. Dubăsari.⁴⁵
- Este de menționat faptul că, deși acțiunea 13 (11 conform numerotării efectuate de CR Dubăsari) are 6 indicatori de progres, CR Dubăsari a setat doar 2: 1. Numărul bunurilor

⁴³ [Platforma de Gestionare a Asistenței Externe, rn Dubăsari, Finanțarea pe sectoare](#)

⁴⁴ [Platforma de Gestionare a Asistenței Externe, rn Dubăsari, Organizații finanțatoare](#)

⁴⁵ [Dispoziția nr 163-n din 22.12.2020 Cu privire la instituirea unui grup de lucru în vederea implementării unui proiect investițional](#)

APL de nivelul II înregistrate și evaluate. 2. Desemnarea Direcției responsabile de administrarea și gestionarea patrimoniului APL de nivelul II.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune parțial realizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
12	Asigurarea transparenței în procesul de administrare și gestionare a bunurilor patrimoniului public local	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	Numărul: ✓ anunțurilor privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor patrimoniului public local publicate în termeni rezonabili, inclusiv pe pagina web a APL; ✓ informațiilor cu privire la rezultatele licitațiilor/concursurilor/negocierilor de vânzare/locățiune/arendă a bunurilor patrimoniului public local aduse la cunoștința publicului prin intermediul panourilor informative, paginii web a APL; ✓ audierilor/dezbaterilor/consultărilor publice pe subiecte privind gestionarea patrimoniului public organizate,

Constatări:

1. Acțiunea respectivă este corespondentă cu acțiunea 13 (11) și se înscrie în cadrul aceluiași prevederi, și anume art.22 din Legea integrității.
2. CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, raportează că toate deciziile adoptate privind gestionarea patrimoniului public au fost publicate pe pagina web a Consiliului raional, secțiunea decizii adoptate. Anunțurile privind desfășurarea licitațiilor de vânzare/locățiune/'arenda a bunurilor proprietate publică a APL de niv.II au fost publicate.
3. La accesarea Modulului *Decizii adoptate* în anul 2020 au fost scoase la licitații unități de transport prin Decizia nr 1/16 din 20.03.2020⁴⁶. Conform acesteia au fost scoase la licitație 5 unități de transport: automobilul de model "VAZ 2114", anul fabricării 2005 la preț inițial de 7817 lei; automobilul de model "Mercedes 208D KA", anul fabricării 1997, la preț inițial de 10965 lei; automobilul de model "Ford Tranzit", anul fabricării 1997, la preț inițial de 6306 lei; tractor IUMZ-6 AKL, anul fabricării 1993, la preț inițial de 50 000 lei; încărcător PĂN-1,0, anul fabricării 1989, la preț inițial de 60 000 lei.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune parțial realizată

⁴⁶ [Decizia CR Dubăsari din 20.03.2020](#)

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
13	Instruirea specialiștilor în domeniul administrării și gestionării patrimoniului public	Permanent, cu verificare semestrială a indicatorilor de progres	✓ Numărul persoanelor instruite; ✓ Numărul cursurilor de instruire;

Constatări:

1. La consultarea paginilor web ale instituțiilor publice, care ar putea realiza instruirii în domeniul administrării și gestionării patrimoniului public, precum: Agenția Proprietății Publice, Curtea de Conturi, Academia de Administrare Publică, Cancelaria de Stat, nu au fost identificate date concludente despre participarea reprezentanților CR Dubăsari la instruirii cu tematica respectivă.
2. Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, raportează acțiunea respectivă – nerealizată.

Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune nerealizată

Evaluare Prioritatea II

Total acțiuni per prioritate	Acțiuni cu caracter permanent	Acțiuni cu termen depășit	Acțiuni realizate	Acțiuni parțial realizate	Acțiuni nerealizate
3	3	0	0	2	1

Prioritatea III:

Asigurarea transparenței și prevenirea corupției în procesul de planificare, desfășurare și monitorizare a achizițiilor publice.

Rezultatele scontate:

1. Transparență și acces la informație la toate etapele procesului de achiziție publică efectuate de APL asigurat
2. Membrii grupului de lucru pentru achiziții și specialiștii pe achiziții publice din cadrul APL instruiți și pregătiți corespunzător.
3. Încălcarea măsurilor de integritate instituțională și regimului conflictelor de interese de către membrii grupului de lucru pentru achiziții sancționată.
4. Combaterea concurenței neloiale în domeniul achizițiilor publice asigurată.

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
14.	Asigurarea transparenței în procesul de	Permanent, cu verificare semestrială a	✓ Numărul anunțurilor de intenție publicate în Buletinul Achizițiilor Publice (BAP) și pe pagina web a Agenției Achiziții Publice (AAP);

planificare, desfășurare și monitorizare a achizițiilor publice	indicatorilor de progres	✓ Rezultatele/anunțurile de atribuire, publicate pe pagina web a APL; ✓ Numărul anunțurilor publicate în presa locală și regională; ✓ Rapoartele anuale și semestriale privind executarea contractelor de achiziții publice elaborate și publicate pe pagina web a APL;
---	--------------------------	---

Constatări:

1. Domeniul achizițiilor publice este reglementat prin Legea privind achizițiile publice⁴⁷ și Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru⁴⁸.
2. Pe pagina web a CR Dubăsari sunt publicate 3 anunțuri de achiziții publice,⁴⁹
 - a. care se refră la: participarea privind modernizarea Oficiului medicilor de familie Cocieri;
 - b. reparația drumurilor publice locale de interes raional L428.1; L426; L425⁵⁰- valoare fără TVA - 2 788638 MDL;
 - c. reparația clădirii Consiliului raional Dubăsari⁵¹ - valoarea estimată fără TVA 424 256,18 MDL.

Două dintre aceste anunțuri sunt publicate și pe www.achizitii.md, ambele achiziții au statut de achiziție anulată.
3. Decizia de executare a bugetului pentru anul 2019 și aprobare a bugetului pentru anul 2020 a fost aprobat în cadrul ședinței CR Dubăsari din 20.03.2020⁵².
4. În perioada de referință, CR Dubăsari raportează despre elaborarea Planului de achiziții pentru anul 2020.
5. În indicatori cantitativi:
 - a. Numărul anunțurilor de intenție publicate în Buletinul Achizițiilor Publice - 2.
 - b. Rezultatele/anunțurile de atribuire, publicate pe pagina web a CR - 10.
 - c. Achizițiile efectuate conform planului de achiziții - 34.

Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
Acțiuni	Acțiuni în implementare	Acțiuni parțial realizată

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
15.	Reglementarea internă a procesului	Permanent, cu verificarea	✓ Respectarea Regulamentului de activitate a grupului de lucru pentru achiziții publice

⁴⁷ [Legea privind achizițiile publice nr.131 din 03.07.2015](#)

⁴⁸ [HG nr 667 din 27.05.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții publice](#)

⁴⁹ [CR Dubăsari. Achiziții publice](#)

⁵⁰ [Achiziții.md Reparația drumurilor publice locale de interes raional L248.1; L426; L424; L425](#)

⁵¹ [Reparația clădirii Consiliului raional Dubăsari](#)

⁵² [Deciziile de executare a bugetului pentru anul 2019 și aprobare a bugetului pentru anul 2020. Ședința din 20.03.2020](#)

	de achiziții publice	semestrială a indicatorilor de progres	
--	----------------------	--	--

Constatări:

1. CR Dubăsari indică în Raportul anticorupție pentru I semestru al anului 2020 că nu au fost înregistrate încălcări ale Regulamentului de activitate a grupului de lucru pentru achiziții publice.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune realizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
16	Consolidarea procesului de monitorizare executării contractelor și efectuarea modificărilor în contracte	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	✓ Desemnarea Direcției de monitorizare a procesului de executare a contractelor de achiziții.

Constatări:

1. CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, în vederea măsurării progresului a inclus la indicatori de progres *Desemnarea Direcției de monitorizare a procesului de executare a contractelor de achiziții*, iar la raportare a indicat *Conform responsabilităților incluse în PLA, Direcția este responsabilă de monitorizarea procesului de executare a contractelor de achiziții publice* - este Direcția economie, buget și finanțe.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune realizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
17	Atragerea în componența grupului de lucru pentru achiziții a reprezentanților societății civile	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	Numărul: ✓ solicitărilor de includere în componența grupului de lucru pentru achiziții din partea societății civile. ✓ reprezentanților societății civile incluși în componența grupului de lucru pentru achiziții. ✓ procedurilor de achiziții, la care au participat reprezentanții societății civile în calitate de membri ai grupului de lucru pentru achiziții.

Constatări:

1. În rezultatul analizei a 173 de Dispoziții ale Președintelui raionului Dubăsari, doar 1 Dispoziție⁵³, prin care în calitate de membri ai grupului de lucru din partea societății civile sunt incluși 2 consilieri raionali. Respectiv, în anul 2020 a fost identificată doar o procedură de achiziție publică la care au participat reprezentanții societății civile (consilieri raionali). 2. Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, rezultă că Consiliul are instituit un Registru pentru evidența solicitărilor parvenite din partea societății civile de fi incluși în grupul de lucru pentru achiziții. Însă, până la moment, nu au recepționate cereri cu asemenea inițiative. 3. În contextul celor expuse, este de menționat faptul că, la moment, este în implementare un proiect în cadrul căruia societatea civilă din r. Dubăsari este abilitată inclusiv în monitorizarea achizițiilor publice⁵⁴.		
Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune parțial realizată

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
18	Asigurarea respectării regulilor de evitare a conflictelor de interese pe parcursul aplicării procedurii de atribuire a contractului de achiziții	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	✓ Informarea membrilor grupului de lucru achiziții privind regulile de evitare a conflictelor de interese; ✓ Declarațiile de confidențialitate și imparțialitate semnate de către fiecare membru al grupului de lucru la fiecare procedură de achiziție publică; ✓ Numărul de încălcări constatate/ Măsurile întreprinse în vederea înlăturării încălcărilor constatate

Constatări:

- La accesarea paginii web a CR Dubăsari la Modulul „Dispoziții ale Președintelui r. Dubăsari” se regăsește Dispoziția nr.6-n din 23.01.2020 *cu privire la formarea grupului de lucru și reglementarea procedurii de achiziții publice a lucrărilor*⁵⁵. Conform acestei dispoziții din grupul de lucru fac parte 11 membri, și anume: președintele raionului; vicepreședintele raionului; specialist principal DJRU; șef DEBF; șef SAF; șef DCGCDT; șef adjunct DJRU; Șef DCT; arhitect-șef, 2 consilieri raionali. La fel, conform anexei 1 sunt stabilite atribuțiile membrilor grupului de lucru. Însă, în Dispoziția prenotată nu se regăsesc Declarațiile de confidențialitate și imparțialitate ale membrilor grupului de lucru.
- Din Raportul anticorupție al CR Dubăsari rezultă că, din grupul de lucru pentru achiziții fac parte 11 membri. *Toți membrii grupului de lucru sunt informați despre regulile de*

⁵³ [CR Dubăsari Dispoziția 6-n din 23.01.2020 Cu privire la formarea grupului de lucru și reglementarea procedurii de achiziții publice a lucrărilor](#)

⁵⁴ [Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova](#)

⁵⁵ [Dispoziția nr.6-n din 23.01.2020 Cu privire la formarea grupului de lucru și reglementarea procedurii de achiziții publice a lucrărilor](#)

evitare a conflictelor de interese.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în desfășurare	Acțiune parțial realizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
19	Prevenirea concurenței neloiale în achizițiile publice	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	Numărul ✓ mediu de operatori economici participanți la o procedură de achiziție publică; ✓ procedurilor anulate din lipsa concurenței/ofertelor; ✓ contestațiilor depuse privind procedurile de achiziție desfășurate de APL; ✓ de încălcări constatate/Măsurile întreprinse în vederea înlăturării încălcărilor constatate

Constatări:

1. Concurența neloială – reprezintă orice acțiune, realizată de o entitate în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică.
2. Pe portalul www.achizitii.md sunt expuse 5 proceduri de anulare a achizițiilor în r. Dubăsari⁵⁶.
3. Deși, în Raportul de activitate al Agenției Achiziții Publice se menționează că Agenția pe parcursul anului a organizat 30 activități de instruire dintre care 24 în format online, la care au participat peste 1210 participanți, totuși nu este indicat expres că la aceste seminare au fost delegați să participe reprezentanți ai autorităților contractante din r. Dubăsari⁵⁷.
4. Din informațiile prezentate în Raportul anticorupție al CR Dubăsari pentru I semestru al anului 2020, rezultă că, în perioada de raportare, Consiliul a organizat 3 proceduri de achiziții publice. Indicatorii cantitativi sunt:
 - a. în mediu la o procedură de achiziție publică participă 3 operatori economici
 - b. procedurile anulate din lipsa concurenței/ofertelor - 4 proceduri.
 - c. contestațiilor depuse privind procedurile de achiziție desfășurate de APL - o;
 - d. nr. de încălcări constatate/Măsurile întreprinse în vederea înlăturării încălcărilor constatate - o.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune parțial realizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
20	Instruirea specialiștilor în	Permanent, cu verificarea	✓ Numărul specialiștilor, membrilor grupului de lucru pe achiziții instruiți;

⁵⁶ [Achiziții publice CR Dubăsari](#)

⁵⁷ [Raportul de activitate al AAP pentru anul 2020](#) pag 26

	achiziții publice, a membrilor grupului de lucru pe achiziții din cadrul APL	semestrială a indicatorilor de progres	✓ Numărul instruirilor de care a beneficiat fiecare specialist în achiziții publice și membru al grupului de lucru.
--	--	--	---

Constatări:

1. La consultarea paginilor web ale instituțiilor publice, cu atribuții în instruirea specialiștilor în domeniul achizițiilor publice, în particular Agenția Achiziții Publice Academia de Administrare Publică, nu au fost identificate informații concludente despre participarea reprezentanților CR Dubăsari la instruirii cu tematica respectivă.
2. În perioada de raportare agenții publici, angajați ai CR Dubăsari nu au organizat și nici nu au beneficiat de instruirii în domeniul achizițiilor publice.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiuni	Acțiuni în implementare	Acțiuni nerealizată

Evaluare Prioritatea III

<i>Total acțiuni per prioritate</i>	<i>Acțiuni cu caracter permanent</i>	<i>Acțiuni cu termen depășit</i>	<i>Acțiuni realizate</i>	<i>Acțiuni parțial realizate</i>	<i>Acțiuni nerealizate</i>
7	7	0	2	4	1

Prioritatea IV:

Sporirea calității serviciilor publice printr-un management eficient al resurselor umane

Rezultatele scontate:

1. Proces de recrutare, selectare, angajare și promovare a personalului în funcții publice organizat cu respectarea principiilor de transparență și integritate asigurat.
2. Agenții publici din cadrul APL și aleșii locali instruiți.
3. Mecanism de evaluare de către cetățeni a calității serviciilor publice prestate implementat și aplicat periodic.

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
21.	Asigurarea angajării și promovării agenților publici pe bază de merit și de integritate profesională	Anual, la elaborarea proiectului bugetului	Numărul de: ✓ agenți publici angajați prin concurs sau prin transfer de la alte entități publice; ✓ anunțuri privind lansarea concursurilor de ocupare a funcțiilor publice publicate pe portalul ✓ contestații depuse împotriva rezultatelor concursurilor organizate.

Constatări:

1. Pentru perioada de referință CR Dubăsari raportează despre angajarea a 3 agenți publici,

în urma organizării a 4 concursuri publice. 2. Conform informației sintetizate de pe pagina web a CR Dubăsari pe parcursul anului 2020, au fost publicate 20 anunțuri privind vacanța funcțiilor publice scoase la concurs. Unele din aceste anunțuri au fost scoase repetat la concurs.⁵⁸ 3. La analiza datelor pe site-ul www.cariere.gov.md s-a constatat vacanța a 7 funcții publice.⁵⁹		
Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune realizată

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
22	Asigurarea condițiilor și încurajarea participării în cadrul instruirilor, programelor de dezvoltare profesională pentru agenții publici și aleșii locali (domeniul de specialitate, integritate anticorupție)	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	✓ Numărul agenților publici și aleșilor locali care a beneficiat de programe de dezvoltare profesională; ✓ Numărul instruirilor, programelor de dezvoltare profesională de care a beneficiat un agent public, ales local pe durata unui an.

Constatări:

1. CR Dubăsari nu raportează nici o instruire în care să fi delegat agenți publici pentru cursuri de dezvoltare profesională.
2. Însă, în baza discuțiilor în cadrul focus-grupului cu agenții publici, aceștea au confirmat că beneficiază de instruiți, inclusiv la distanță organizate de Academia de Administrare Publică, la comanda de stat⁶⁰.
3. În contextul derulării proiectului *Implicare și Monitorizare pentru Dreptate și Echitate* parte a Programului de granturi mici pentru monitorizarea alternativă a planurilor anticorupție sectoriale și locale al proiectului „Lupta cu corupția prin consolidarea integrității în Republica Moldova”, implementat de PNUD Moldova cu suportul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei⁶¹, Centrul Echitate a organizat o instruire comună a ofițerilor CNA și ai inspectorilor din cadrul ANI. La instruirea anticorupție au participat 22 de agenți publici⁶².

Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
-----------------	----------------------------	--------------------------

⁵⁸ [Funcții publice vacante pentru anul 2020 în Consiliul raional Dubăsari](#)

⁵⁹ [Cariere.gov.md Dubăsari](http://Cariere.gov.md)

⁶⁰ [Academia de Administrare Publică. Comanda de stat. Dezvoltarea profesională a funcționarilor publici.](#)

⁶¹ „Lupta cu corupția prin consolidarea integrității în Republica Moldova”, implementat de PNUD Moldova cu suportul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei.

⁶² [Instruirea comună CNA și ANI la CR Criuleni](#)

Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune realizată
---------	-------------------------	-------------------

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
23	Evaluarea permanentă a performanțelor personalului	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	✓ Numărul evaluărilor efectuate; ✓ Numărul funcționarilor supuși evaluării

Constatări:

- Conform Dispoziției Președintelui CR Dubăsari nr. 1023-I din 16.12.2020 cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarului public și a Deciziei nr. 05-13 din 26.12.2019 „Cu privire la stabilirea evaluatorului pentru funcționarul public de conducere” s-a stabilit perioada de evaluare a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici de conducere și de execuție, de la 15 decembrie 2019 până la 15 februarie 2020, precum și lista evaluatorilor și contrasemnatarilor pentru fiecare funcționar public evaluat. Fișele de evaluare au fost plasate în dosarele personale ale funcționarilor publici de conducere și executate.
- Raportări cantitativ indicatorii de impact sunt: 1 evaluare anuală; 2 evaluări trimestriale, în cadrul cărora au fost evaluați 27 agenți publici.

Evaluare	Termen de realizare	Grad de realizare
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune realizată

Evaluare Prioritatea IV

Total acțiuni per prioritate	Acțiuni cu caracter permanent	Acțiuni cu termen depășit	Acțiuni realizate	Acțiuni parțial realizate	Acțiuni nerealizate
3	3	0	3	0	0

Prioritatea V:

Îmbunătățirea comunicării cu cetățenii și transparenței activității APL-urilor

Rezultatele scontate:

- Proces decizional transparent și participativ asigurat.
- Accesul la informație și comunicarea cu publicul (mass-media, societatea civilă, cetățenii) îmbunătățite.
- Pagini web elaborate și funcționale, care oferă acces la informații complete, exacte și în timp util.
- Rapoarte de transparență anuale elaborate și publicate;

Nr	Acțiunea	Termen de realizare	Indicator de progres
24	Actualizarea paginii	Permanent,	✓ Pagina web actualizată permanent cu

web prin plasarea informațiilor exacte, complete și în timp util	cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	informații. ✓ Pagina web dispune de: - compartimente privind transparența decizională; consultări publice, achiziții publice. - programul de lucru al APL de nivelul II cu indicarea zilelor și orelor de audiență a funcționarilor responsabili de furnizarea informațiilor, documentelor oficiale; - date despre Consiliul raional, aleșii locali (nume, date de contact); - adrese electronice. ✓ Proiectele de decizie, materialele aferente, date despre organizarea ședințelor publice
--	---	--

Constatări:

1. Legislație RM prin Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet⁶³, stabilește expres cerințele minime obligatorii privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice ale RM în rețeaua Internet. Acestea sunt exhaustiv prevăzute în art.15.
2. CR Dubăsari, dispune de o pagină web care este funcțională și cu date actualizate.
3. Din Raportul CR Dubăsari rezultă un progres evident al acțiunii și atingerea tuturor indicatorilor. Adicional, se menționează că, CR Dubăsari dispune de specialiști în domeniu.
4. La accesarea paginii web a CR Dubăsari, aceasta dispune de Module precum: *Transparența decizională, Consultări publice, Achiziții publice, Proiectele de decizii, Programul de lucru al APL de nivelul II, Date despre CR și aleșii locali.*
5. Lacunele sesizate sunt la compartimente ce țin de *Raportul anual privind transparența procesului decizional, Sinteza recomandărilor la proiectele de decizie.* La fel, lipsește *Modulul Anticorupție.*
6. Problematic este navigarea pe pagina web prin activarea motorului de căutare.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune realizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
25	Organizarea și publicarea informațiilor privind ședințele/consultările publice pentru proiecte de decizie	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	Numărul: ✓ anunțurilor privind ședințele/consultările publice ce urmează a fi organizate; ✓ consultărilor publice organizate; ✓ participanților la consultările publice; ✓ recomandărilor primite din partea participanților la proiectele de decizii; ✓ recomandărilor acceptate ✓ Sinteza recomandărilor la fiecare proiecte de

⁶³ [HG nr.188 din 03.04.2012 Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale AAP în rețeaua Internet](#)

			decizie consultat publicată pe pagina web a APL
--	--	--	---

Constatări:

1. Pagina web a CR Dubăsari actualizează datele cu privire la consultările publice organizate, iar anunțurile despre organizarea acestora sunt publicate în termeni pe pagina web a CR.⁶⁴ La momentul elaborării prezentului Raport Alternativ (februarie - martie 2021) pagina web conținea 66 de anunțuri cu privire la consultările publice.
2. Raportul anticorupție al CR Dubăsari menționează despre publicarea: 1 anunț de convocare la ședința ordinară și 1 anunț despre convocare la ședința extraordinară, precum și despre 2 anunțuri privind consultarea publică a proiectelor de decizii. În perioada de realizare au fost organizate 2 consultări publice, la care au participat 50 persoane.
3. La rubrica Sinteza recomandărilor, acestea nu sunt publicate.⁶⁵

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune parțial realizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
26	Asigurarea respectării transparenței în procesul decizional	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	✓ Raportului anual privind transparența în procesul decizional publicate pe paginile web ale CR Dubăsari.

Constatări:

1. Responsabil de publicare rapoartelor privind transparența în procesul decizional este secretarul CR Dubăsari. Raportul privind transparența în procesul decizional nu este publicat pe pagina web a CR Dubăsari.⁶⁶

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
Acțiune	Acțiune în implementare	Acțiune nerealizată

<i>Nr</i>	<i>Acțiunea</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Indicator de progres</i>
27	Plasarea informației privind etapele, modalitatea, procedura și monitorizarea obținerii ajutorului social și/sau material.	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	✓ Numărul informațiilor privind ajutorul social plasat pe pagina web a autorității, ✓ Elaborarea și publicarea Raportului anual de monitorizare

⁶⁴ [CR Dubăsari. Anunțuri privind organizarea consultărilor publice.](#)

⁶⁵ [CR Dubăsari. Sinteza recomandărilor.](#)

⁶⁶ [CR Dubăsari. Raportul privind transparența în procesul decizional](#)

Constatări:

1. În cadrul procesului de monitorizare, pe pagina web a CR Dubăsari, au fost identificate 5 anunțuri cu privire la ajutorul social.⁶⁷
2. Raportul de monitorizare privind alocarea ajutorului social nu a fost identificat la DASPF nu a fost identificat, fie o notă informativă asupra distribuirii acestuia.

<i>Evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>	<i>Grad de realizare</i>
<i>Acțiune</i>	<i>Acțiune în implementare</i>	<i>Acțiune parțial realizată</i>

Evaluare Prioritatea V

<i>Total acțiuni per prioritate</i>	<i>Acțiuni cu caracter permanent</i>	<i>Acțiuni cu termen depășit</i>	<i>Acțiuni realizate</i>	<i>Acțiuni parțial realizate</i>	<i>Acțiuni nerealizate</i>
4	4	0	1	2	1

⁶⁷ [CR Dubăsari. Anunțuri despre ajutorul social](#)

V. CONSTATĂRILE ȘI RECOMANDĂRILE MONITORIZĂRII ALTERNATIVE

CONSTATĂRI:

1. Procesul de monitorizare alternativă a Consiliului raional Dubăsari la componenta implementării Planului local anticorupție pentru anii 2018-2020 a fost puternic afectat de situația pandemică defavorabilă. Pe parcursul monitorizării angajații Consiliului raional Dubăsari au fost plasați de 2 ori în carantină, condiționată de pandemia de Covid-19. Această stare de fapt a provocat mai multe desincronizări și sistări în comunicarea cu reprezentanții CR Dubăsari și procesul de solicitare/expediere și recepționare a informațiilor necesare.
2. Planul de acțiuni anticorupție a Consiliului raional Dubăsari conține 29 acțiuni anticorupție, prezentate în numerotare drept 27 din motivul că 2 acțiuni au fost indicate cu indicii: 10/1 și 10/2. Planului anticorupție a fost ajustat de APL Dubăsari pe parte ce ține de acțiuni și indicatori, respectiv, au devenit mai pliați pe starea de lucru în raion și mai tangibili la realizare. Planul local anticorupție al CR Dubăsari a fost adoptat prin Decizia nr. 03-04 la 25.09.2018.
3. Raportul de implementare al Planului local anticorupție al Consiliului raional Dubăsari pentru anii 2018-2020 a fost prezentat doar pentru primul semestru al anului 2020, iar la solicitarea de a remite raportul anual, la momentul redactării prezentului Raport alternativ, acesta nu era încă elaborat. Datele consultate și incluse în acest raport fac referire doar la prima parte a anului 2020.
4. Per ansamblu, raportul de implementare PLA al CR Dubăsari este unul complet, cu indicatori clari, tangibili, completat cu comentariile necesare, însă lipsesc *Sursele de verificare*, iar sursele indicate spre finalul raportului fac referire doar la pagina web a Consiliului, nu direcționează exact către informația prenotată. În condițiile în care Raportul CR Dubăsari privind implementarea PLA este incomplet, deoarece nu conține toate rubricile, în special *Sursele de verificare*, aceasta face dificilă monitorizarea din exterior, dar și diminuează eforturile de implementare a acțiunilor anticorupție și de consemnare a progreselor de către responsabilii desemnați.
5. Pagina web oficială a Consiliului raional Dubăsari este funcțională și actualizată, însă nu întrunește toate cerințele expres prevăzute în actele normative, în special, lipsește modulul anticorupție. Suplimentar, lipsesc rapoartele de activitate a CR Dubăsari și Rapoartele privind transparența în procesul decizional. Cea mai mare dificultate o prezintă motorul de căutare, acesta fiind unul neprietenos pentru utilizare și nici nu oferă datele solicitate.
6. Monitorizarea alternativă a implementării PLA Dubăsari a demonstrat că din cele **27 de acțiuni** programate au fost efectiv implementate (realizate) doar **7 acțiuni**, **12** acțiuni au fost realizate **parțial**, iar **10 acțiuni** au obținut calificativul **"nerealizate"**.
7. O parte importantă a acțiunilor calificate ca nerealizate (**7 acțiuni**) sunt acțiunile care țin de prioritatea I a PLA "Consolidarea integrității instituționale a APL prin prisma aplicării corespunzătoare a legislației anticorupție". Eșecul în implementarea deplină a acestor acțiuni este legat intrinsec de: lipsa personalului calificat și dedicat exclusiv componentei de activitatea CR Criuleni ce ține de integritatea instituțională; lipsa cunoștințelor temeinice a legislației în domeniul integrității; necesitate atragerii și cooperării cu alte

instituții pentru atingerea și raportarea indicatorilor din PLA Criuleni etc.

RECOMANDĂRI:

Recomandările de mai jos derivă din constatările prezentului raport și sunt congruente recomandărilor și constatărilor formulate și cu referire la implementarea PLA de către CR Criuleni, autorii acestui raport constatând mai multe deficiențe similare.

1. Desemnarea în cadrul CR Dubăsari a unui funcționar care să fie responsabil de monitorizarea cotidiană și implementarea acțiunilor care derivă din cele 14 politici anticorupție, stabilite de Legea integrității și SNIA, inclusiv delegarea către acest funcționar a atribuțiilor de redactare a raportului privind implementarea PLA;

2. Crearea și aprobarea cadrului normativ, a mecanismelor interne aferente politicilor anticorupție și anume:

- regulamentelor privind influențele necorespunzătoare,
- mecanismul de înregistrare și examinare a dezvăluirilor practicilor ilegale (instituția avertizorilor de integritate)
- privind declararea și evidența cadourilor;

3. Ținerea la zi și publicarea pe pagina web a registrelor cadourilor (admisibile și inadmisibile), ținând cont de modificările recente ale legislației;

4. Revizuirea paginii web a CR Dubăsari în vederea plasării informațiilor de interes public de o manieră prietenoasă: cu acces facil, secțiuni distincte și explicite care să asigure navigarea simplă și identificarea rapidă a informațiilor necesare;

5. Instituirea Registrului riscurilor de corupție;

6. Asigurarea unor cursuri de formare continuă a funcționarilor din cadrul CR Dubăsari în domeniul politicilor anticorupție, inclusiv prin:

- ✓ analiza necesităților de instruire,
- ✓ elaborarea unui orar și program al instruirilor funcționarilor pe domeniile cele mai sensibile a politicilor anticorupție
- ✓ stabilirea unor parteneriate cu Direcția prevenire a corupției din cadrul CNA și Academia de Administrare Publică;
- ✓ concentrarea instruirilor pe următoarele domenii critice: conflicte de interese, declararea averilor și intereselor, cadourilor și influențelor necorespunzătoare, regimul incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și restricțiilor post-angajare, avertizorii de integritate, normelor de etică etc.;

7. Consolidarea acțiunilor CR Dubăsari necesare pentru gestionarea și evidența patrimoniului public, inclusiv asigurarea transparenței informațiilor aferente procesului, conform prevederilor și indicatorilor PLA: bunurile patrimoniului public local înregistrate și evaluate; informația privind gestionarea patrimoniului entităților publice și privind

atragera și gestionarea asistenței externe; informațiile privind planificarea și administrarea lucrărilor de construcții; rapoartele privind rezultatul (performanța) obținute urmare a atragerii fondurilor externe etc.;

8. Elaborarea și publicarea informațiilor aferente procesului de gestionare a terenurilor proprietate publică, inclusiv a registrului acestor terenuri, precum și raportului privind modul lor de administrare;

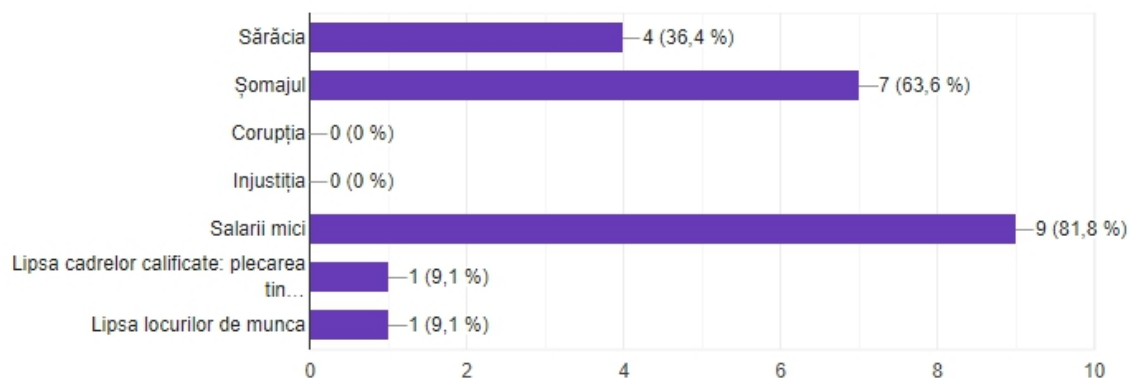
9. Elaborarea mecanismului de evidență a reclamațiilor cetățenilor, inclusiv a Raportului privind evoluția calității serviciilor publice în viziunea cetățenilor/beneficiarilor, elaborat urmare a aplicării mecanismului respectiv;

10. Publicarea pe pagina web a rapoartelor anuale de activitate ale CR Dubăsari, rapoartelor anuale ale bugetelor executate, rapoartelor privind respectarea transparenței decizionale.

ANEXA 1 REZULTATELE FOCUS GRUPULUI

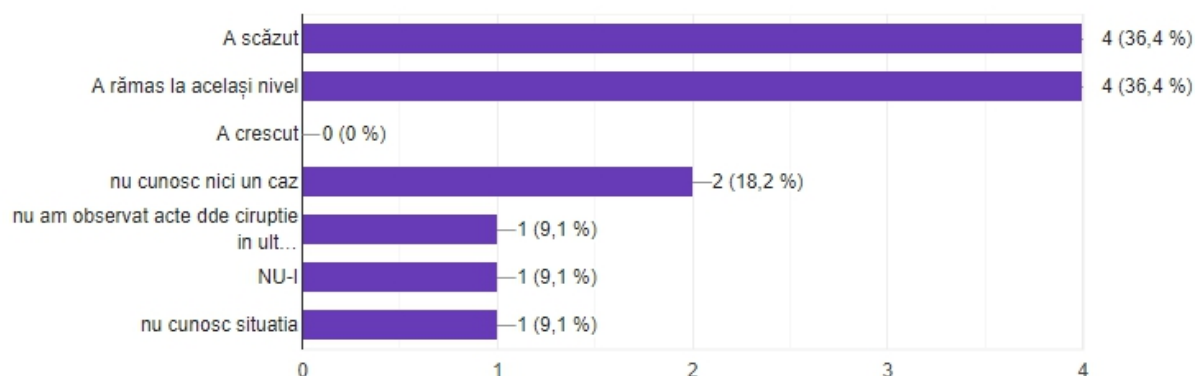
1. Care sunt cele mai acute probleme cu care se confruntă localitatea Dvs?

11 răspunsuri

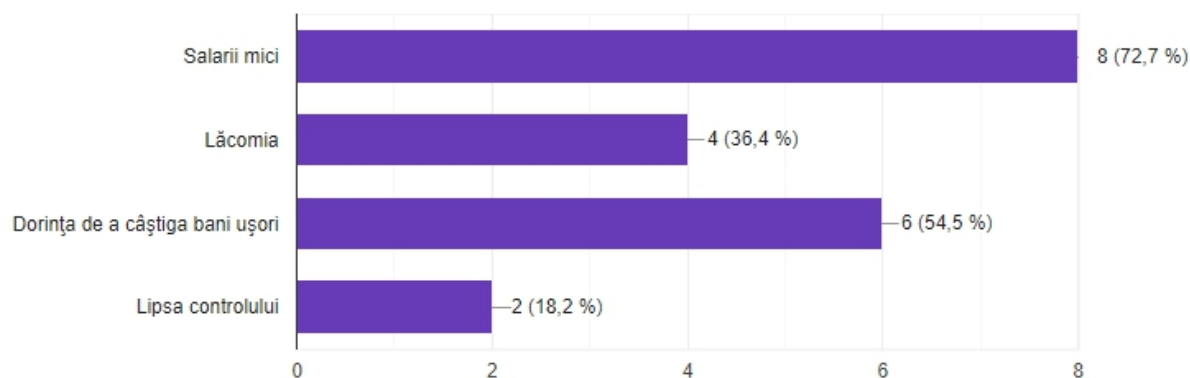
2. Cum apreciați nivelul corupției în localitatea Dvs în ultimii 3 ani?

11 răspunsuri

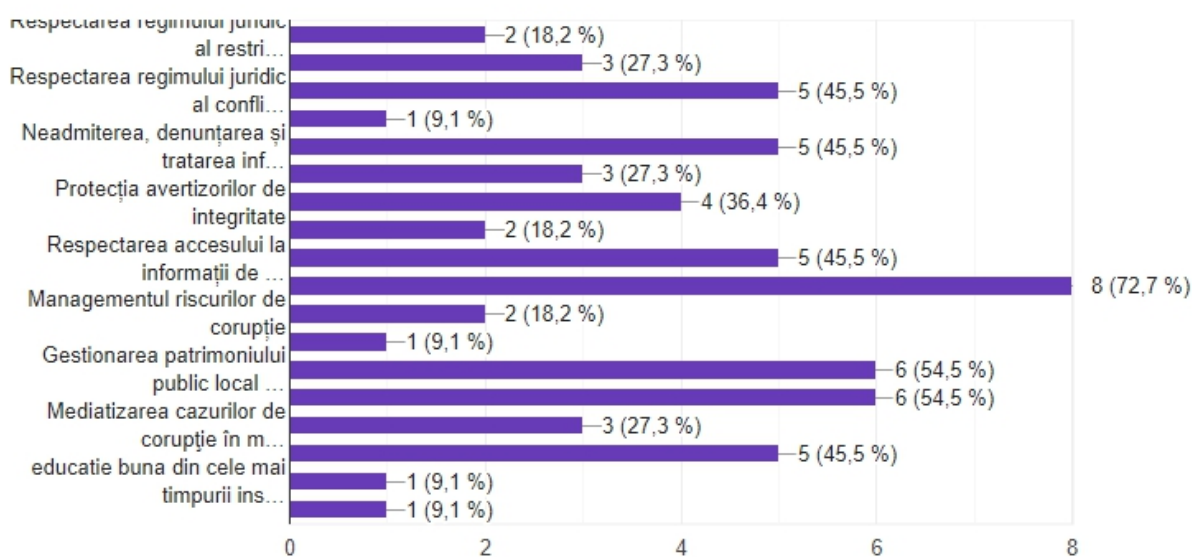
3. După părerea Dumneavoastră care dintre următoarele motive cauzează apariția corupției?

11 răspunsuri

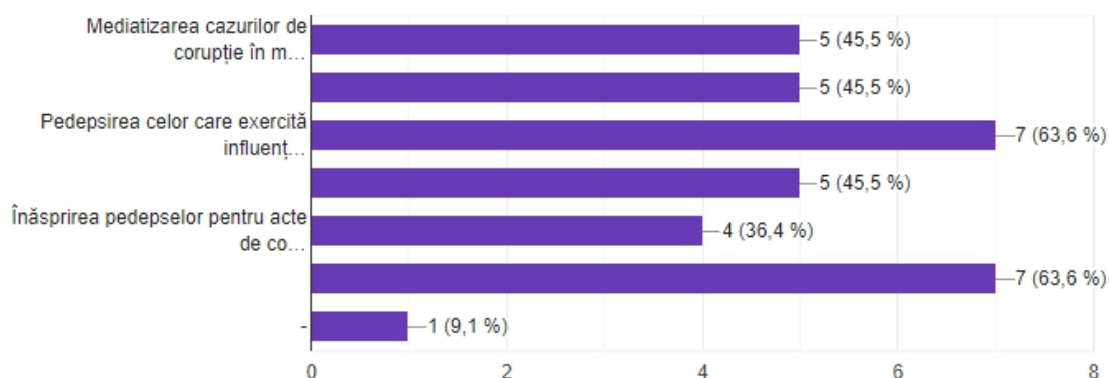
4. Care măsuri le considerați cele mai eficiente în prevenirea corupției în cadrul APL?

11 răspunsuri

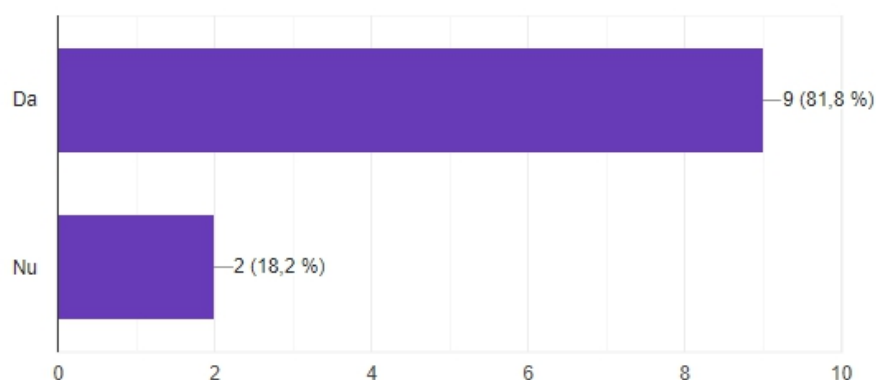
5. Care măsuri le considerați cele mai eficiente în combaterea corupției în cadrul APL?

11 răspunsuri

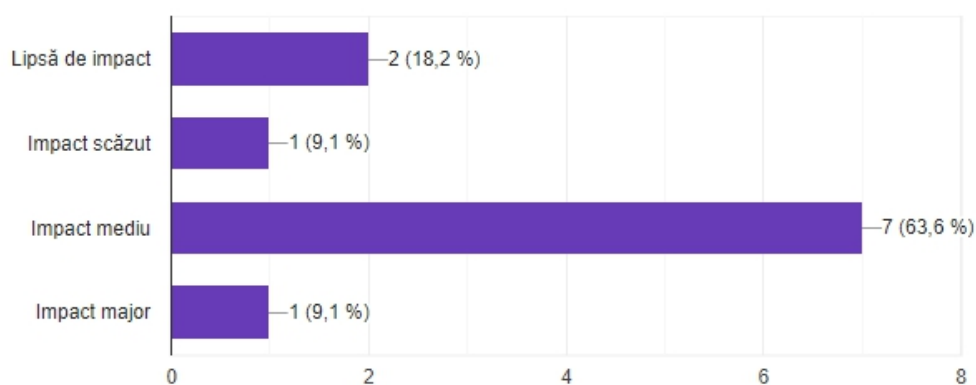
6. Cunoașteți despre existența Planului raional de acțiuni anticorupție și acțiunile cuprinse în acest Plan?

11 răspunsuri

7. Cum apreciați impactul acțiunilor și măsurilor întreprinse la nivel de raion în prevenirea, depistarea, contracararea actelor de corupție și asigurarea integrității?

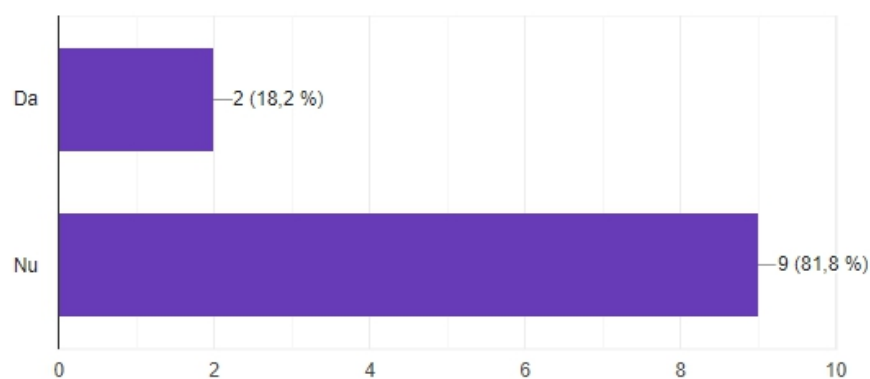
11 răspunsuri

8. Ați reușit să accesați informațiile publicate, rapoarte periodice de progres a implementării acțiunilor anticorupție în cadrul administrației publice?

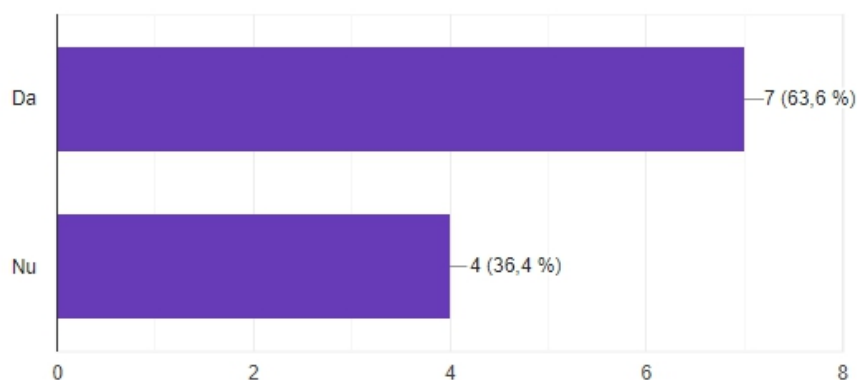

11 răspunsuri

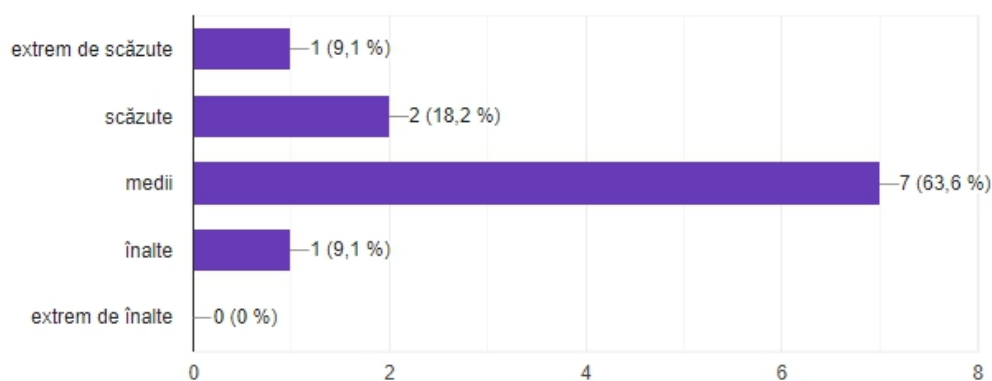
9. Ați fost informat/ă privind măsurile anticorupție pe care autoritatea publică le implementează?

11 răspunsuri

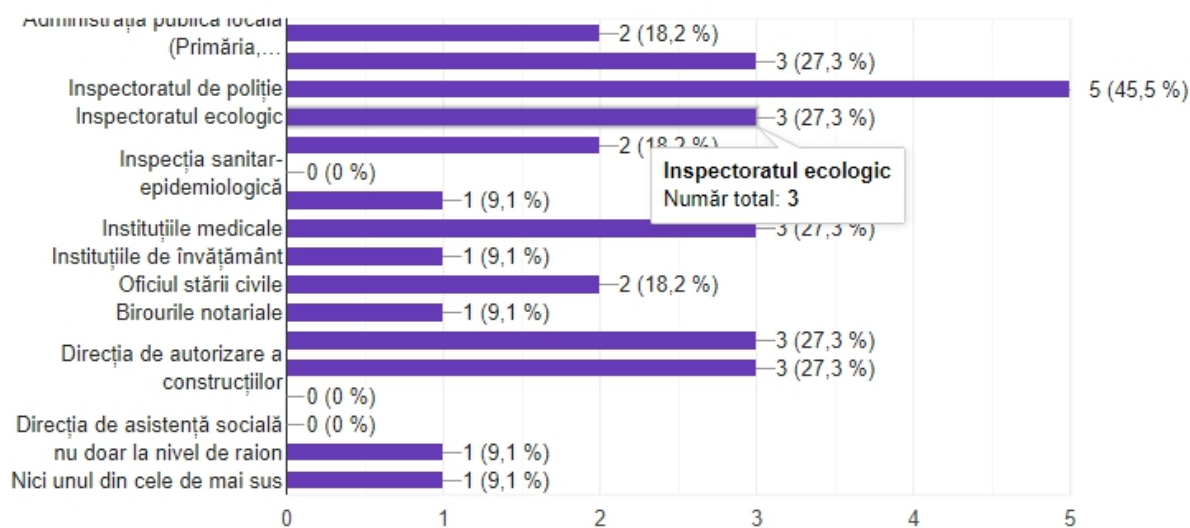
10. Cum apreciați capacitățile autorităților publice raionale în prevenirea, depistarea, contracararea actelor de corupție și asigurarea integrității profesionale a funcționarilor publici ?

11 răspunsuri

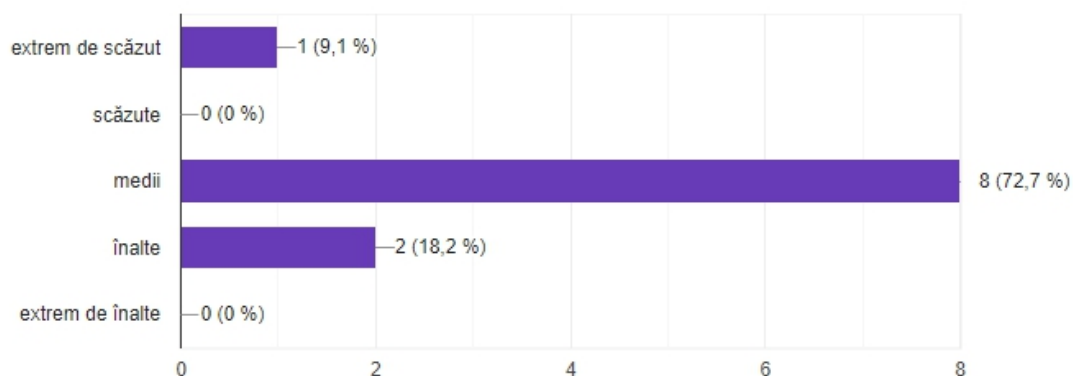
11. Cum considerați, care este instituția în care există cel mai înalt nivel de corupție:

11 răspunsuri

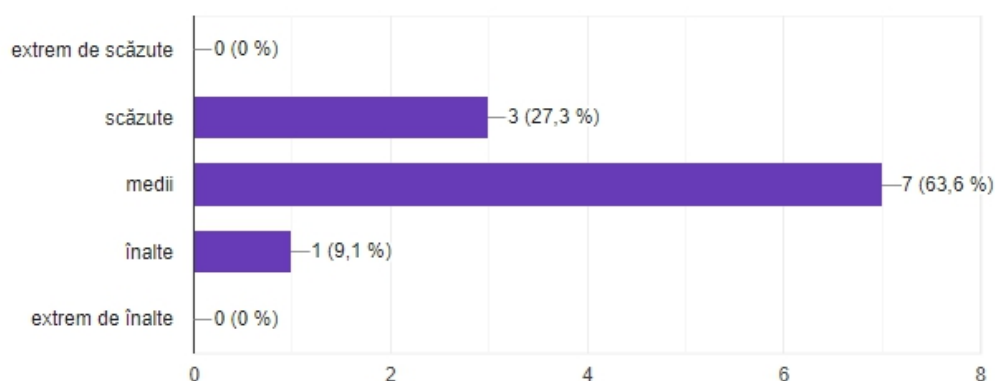
12. Cum apreciați integritatea funcționarilor publici și aleșilor raionali ?

11 răspunsuri

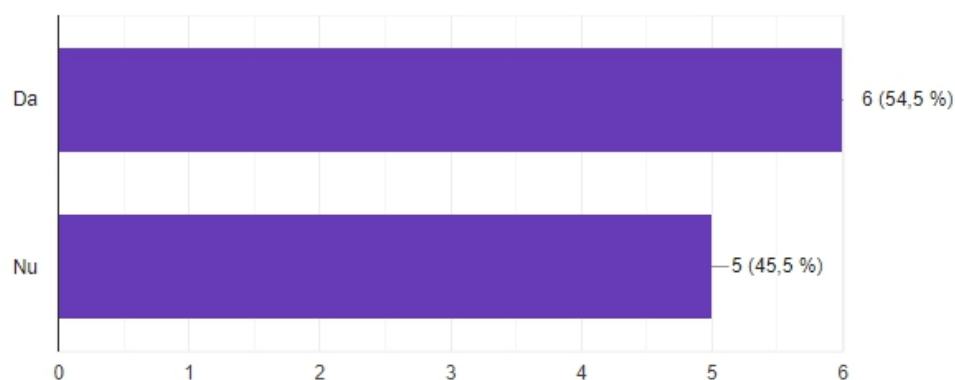
13. Cum apreciați capacitățile/ profesionalismul/ cunoștințele funcționarilor publici și aleșilor raionali?

11 răspunsuri

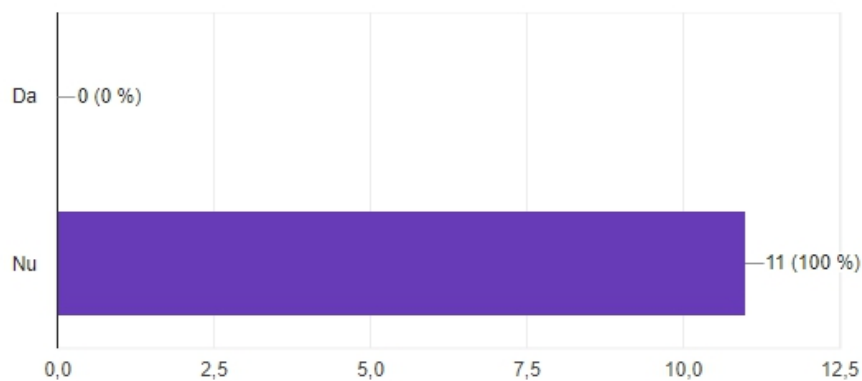
14. Cunoașteți despre existența liniei telefonice de încredere/anticorupție ce funcționează în cadrul APL?

11 răspunsuri

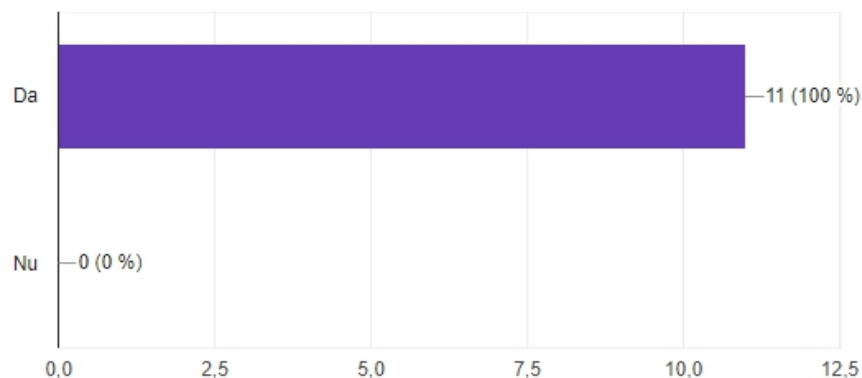
15. Ați apelat, cel puțin o dată, la linia telefonică de încredere/ anticorupție?

11 răspunsuri

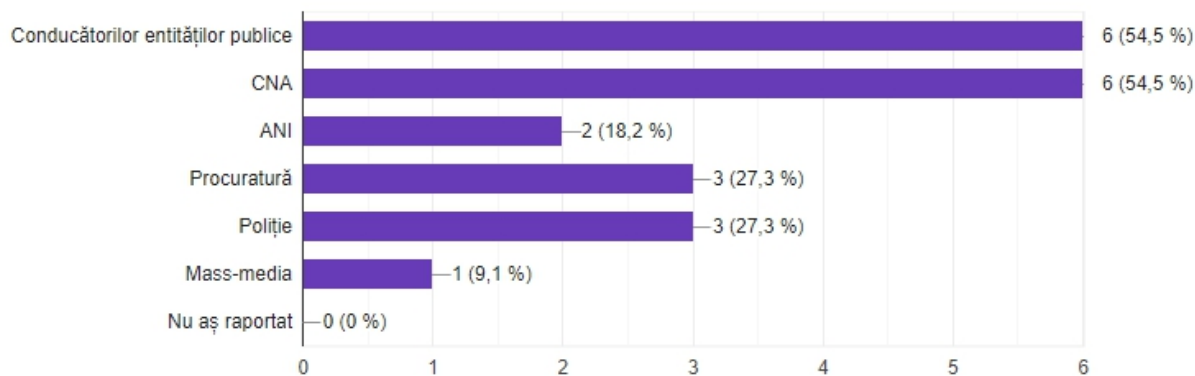
16. Cunoașteți unde să apelați în cazul în care vă confrunțați cu un caz de corupție?

11 răspunsuri

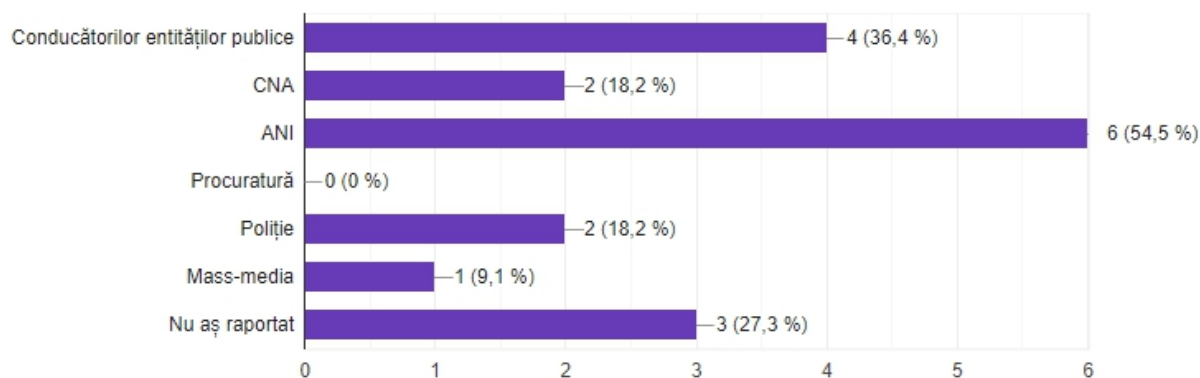
17. Dacă ați afla despre un caz de corupție, l-ați raporta? Unde?

11 răspunsuri

18. Dacă ați cunoaște că un agent public este în conflict de interese, incompatibilitate sau nu a indicat toate averile, l-ați raporta? Unde?

11 răspunsuri

19. În opinia Dvs. care sunt cele mai grave probleme ale autorităților publice raionale, aleșilor locali și funcționarilor publici în domeniul integrității? (lipsa transparenței decizionale; tolerarea actelor de corupție, utilizarea resurselor administrative în scopuri personale, instabilitatea politică și dedicarea intereselor de partid; lipsa managementului riscurilor de corupție în APL; fraudarea parteneriatelor publice-private și deturnarea asistenței externe; fraudarea procedurilor de achiziții publice; favoritism în angajarea și promovarea agenților publici pe criterii politice).

8 răspunsuri

nu iau atitudine prompta, serioasa fata de doleanțele cetățenilor

incearca sa ocoleasca legislatia

trafic de influenta

APL si FP nu consider ca au probleme in domeniul itegritatii, dar alesii locali in cea mai mare parte, au probleme, pornind de la etica si deontologie, si ajungand la declararea averii si interese personale

Z

nedeclararea proprietatii

nescolarizarea alesilor locali in domeniul dat

nu cunosc legile si nu le respecta

20.

mai multe consultari publice cu populatia in domeniul dat, discutii

informarea cu privire la legislatia in vigoare

lichidarea somajului, salariu decent, educatie juridica

La nivel de raion nu cunosc cazuri de coruptie

seminare de informare, scolarizare publicitate

Z

legea sa fie perfectata si respectata

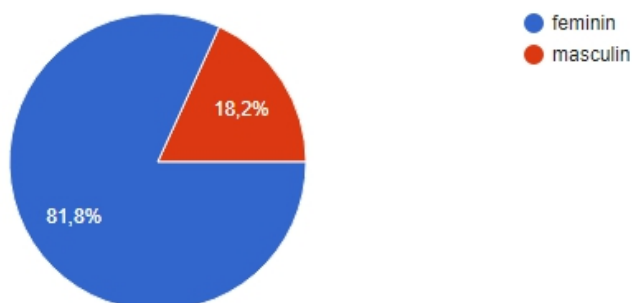
trasparenta cheltuielilor, ridicarea nivelului de trai a cetatenilor

expunerea legilor, hotararilor sa fie pe intelesul tuturor

legea sa fie functionala oentru toata lumea si sa se excluda termenul de favoritism

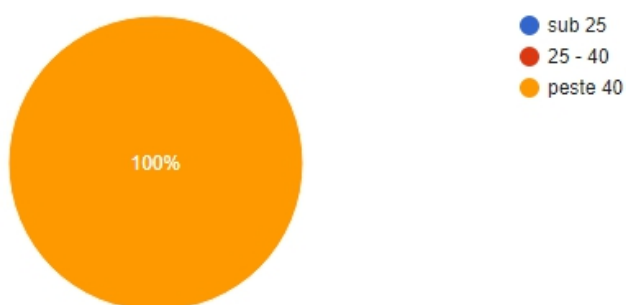
genul

11 răspunsuri

varsta

11 răspunsuri

studiile

11 răspunsuri

domeniul de activitate

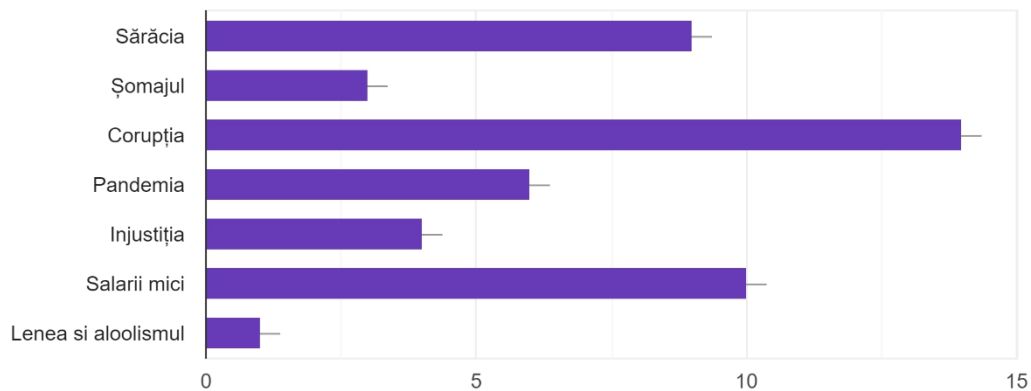
11 răspunsuri

ANEXA 2 REZULTATELE CHESTIONĂRII CETĂȚENILOR

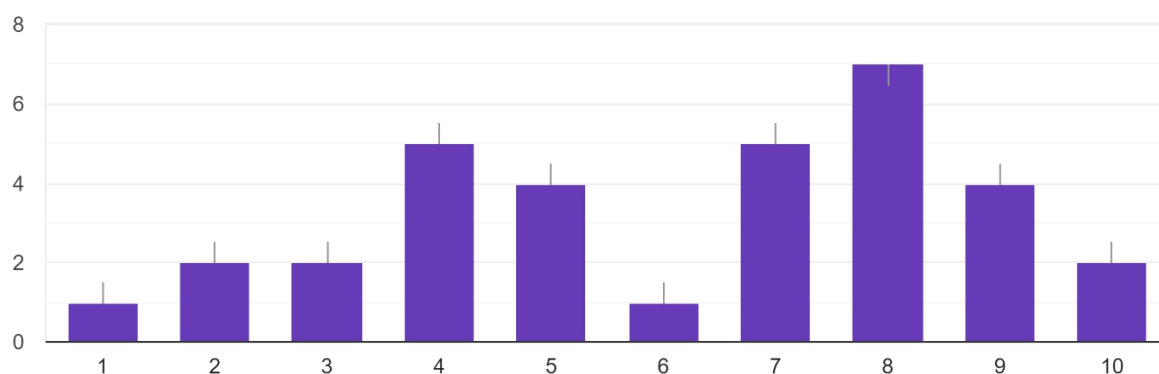
1. Care este problema care cel mai mult vă îngrijorează?

33 de răspunsuri

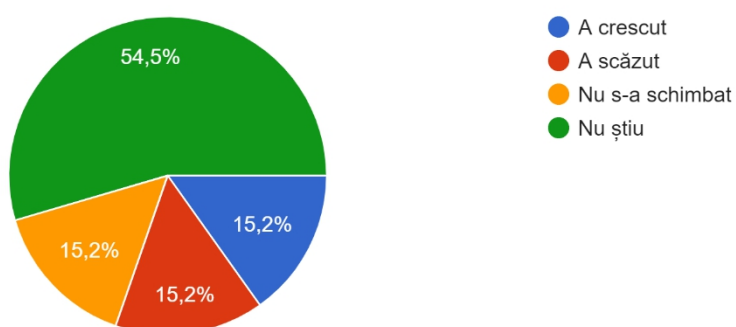
2. Pe o scală de la 1 la 10, cum apreciați activitatea Consiliului Raional Criuleni / Dubăsari?

33 de răspunsuri

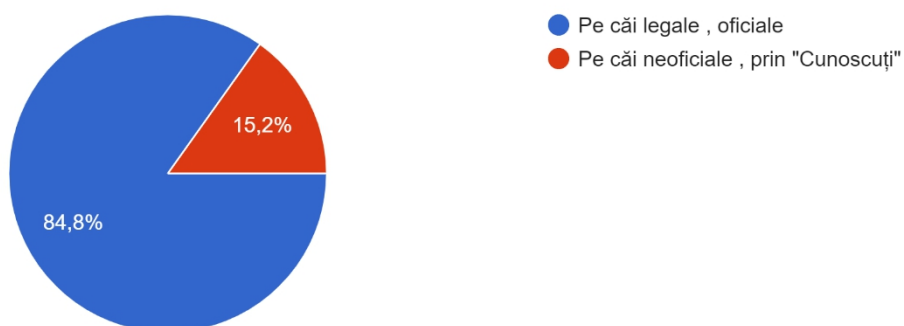
3. Cum considerați, în ultimii 3 ani nivelul corupției în raionul Criuleni / Dubăsari:

33 de răspunsuri

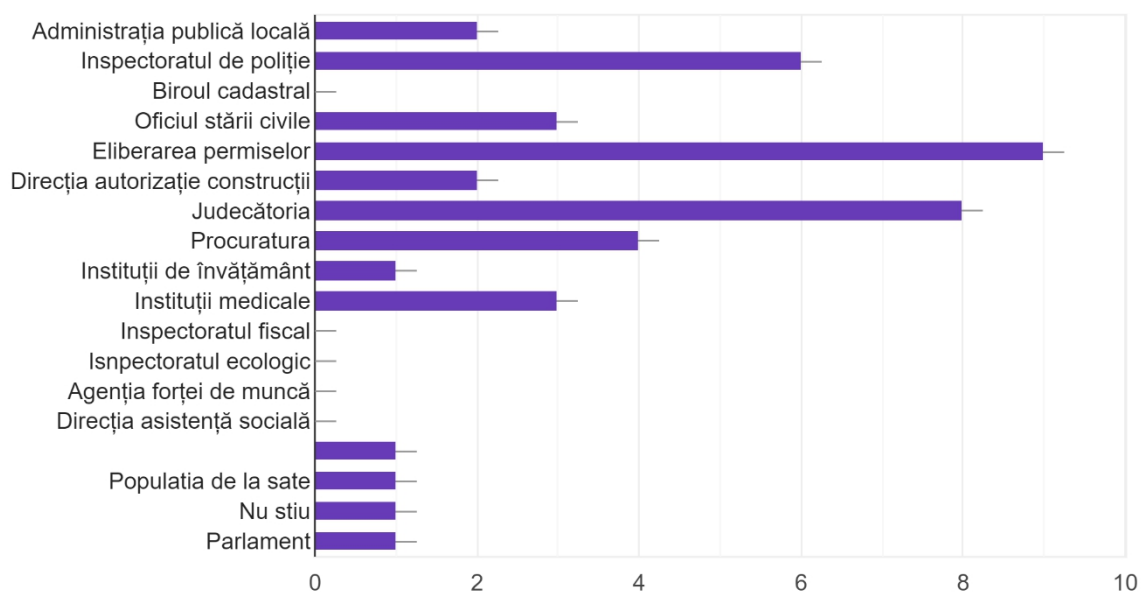
4. Când aveți de soluționat o problemă, preferați să o soluționați:

33 de răspunsuri

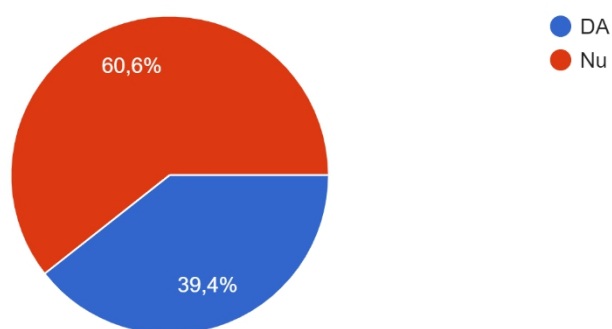
5. Cum considerați, care este instituția cea mai afectată de corupție?

33 de răspunsuri

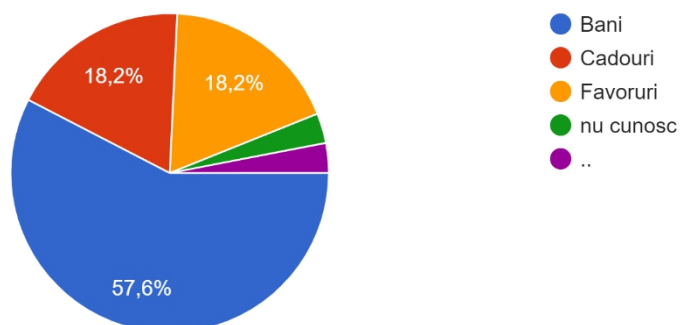
6. Pentru soluționarea problemelor cu care v-ați ciocnit, vi s-a cerut mită?

33 de răspunsuri

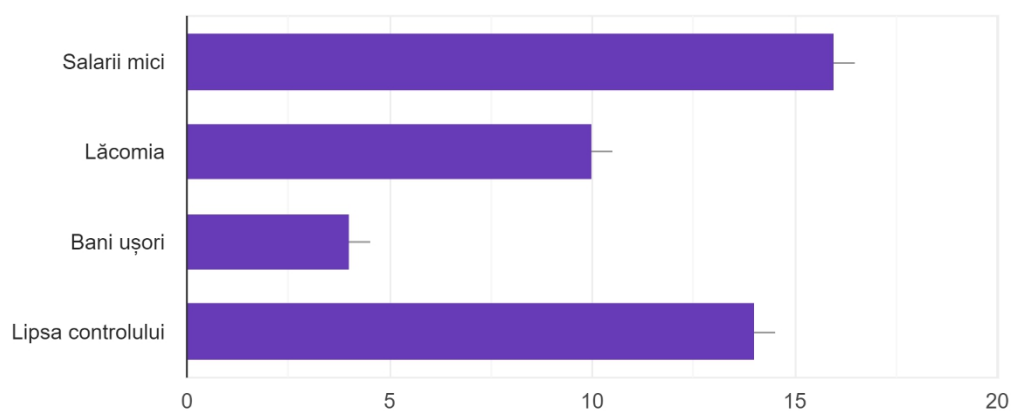
7. În cazul în care ați dat mită sau ați auzit că alte persoane au dat mită, aceasta a fost sub formă de:

33 de răspunsuri

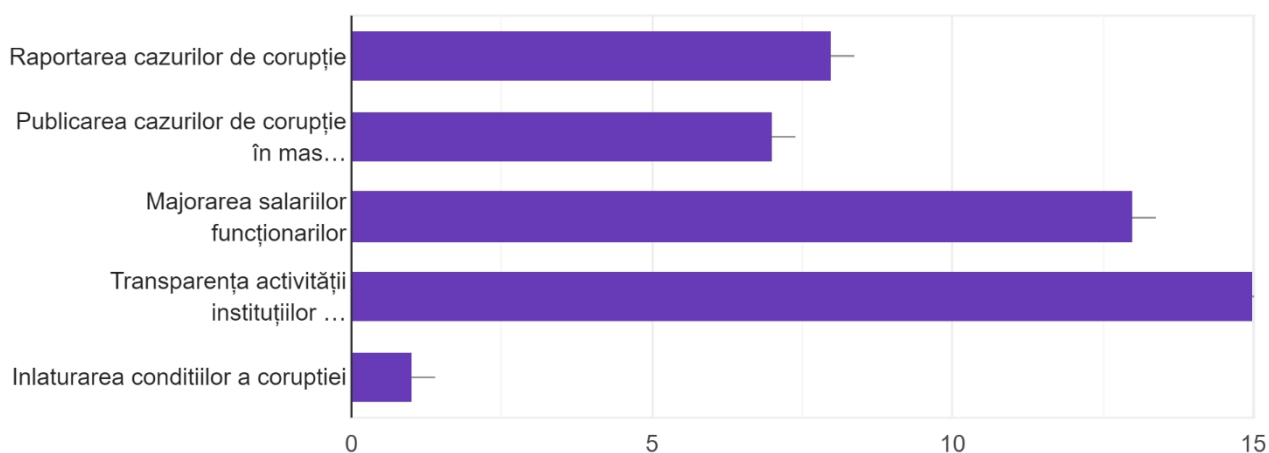
8. După părerea Dvs, care dintre următoarele motive cauzează apariția corupției?

33 de răspunsuri

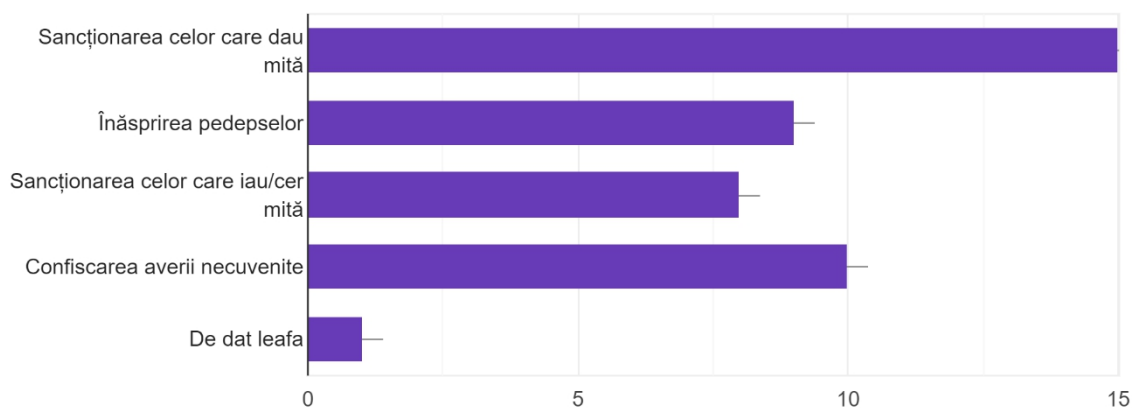
9. După părerea Dvs, care sunt cele mai eficiente măsuri de prevenire a corupției?

33 de răspunsuri

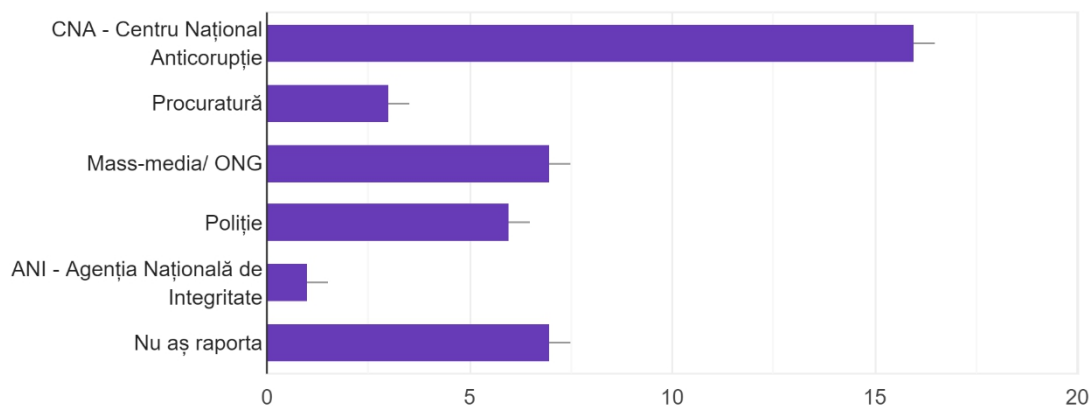
10. După părerea Dvs, care sunt cele eficiente măsuri de combatere a corupției?

33 de răspunsuri

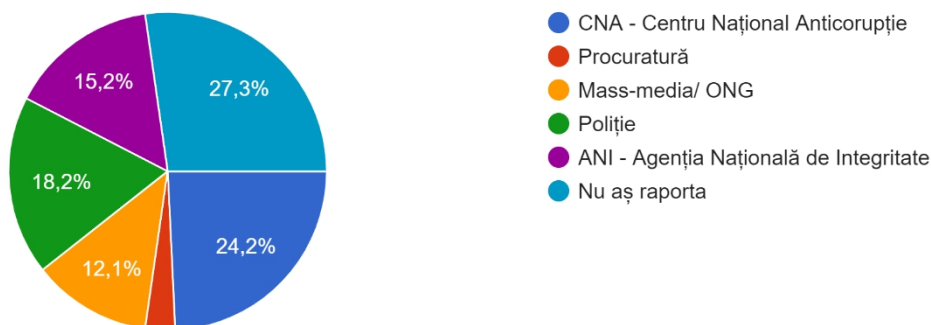
11.Dacă cunoașteți sau ați afla despre un caz de corupție/ favoritism/ influență necorespunzătoare, unde l-ați raporta?

33 de răspunsuri

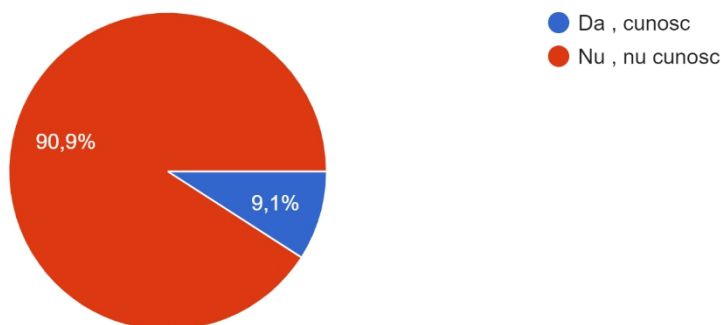
12.Dacă cunoașteți sau ați afla despre un caz de conflict de interese, incompatibilitate sau nerespectare a restricțiilor în ierarhie, unde l-ați raporta?

33 de răspunsuri

13.Cunoașteți despre existența unui plan de acțiuni anticorupție implementat în raionul Criuleni / Dubăsari?

33 de răspunsuri

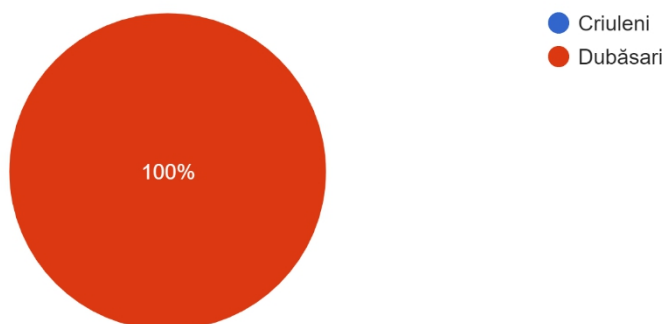

14. Care este mesajul Dvs către conducerea raionului pentru a lupta eficient cu corupția?¹⁷ răspunsuri

- Sa fie mai cinstiti oamenii
- Legile sunt bune, dar e nevoie sa se rrespecte „Pestele de al cap se strica"
- De implimentat in planurile strategice APL de nivel 1 si 2 pentru a preveni si aplana si a solutiona conflictele de interes care afecteaza mult societatea
- Li paste inchisoarea
- Sa lucreze cinstit
- Sa faca ordine in statele de personal si as fie numai functiile necesare
- Adevarul cost social al coruptiei nu poate fi masurat doar prin quanhumul mitelor platite sau a fondurilor publice deturnate. Problemele casa fie rezolvate, doar ca fara mita.
- Transparenta, monitorizare
- Indeplinirea atributiilor de serviviu in coformitate cu legislatia in vigoare
- Pentru a combate coruptia, fiecare tebuie sa inceapa de la sine, prin propriu exemplu, incepand de la conducerea de varf
- Controluri eficiente la institutiile publice
- Majorarea salariilor
- Sa dea exemplu de integritate
- Poate daca toti banii bugetari nu ar fi investiti in infrastructura satelor Cosnita si Dorotcaia, dar egal pentru toate egalitatile si primarii vor fi trasi la raspundere pentru vanzarile nesanctionate a loturilor de pamant, ar fi mai bine
- Afara presedintele raionului Dubasari
- Transparenta prin activitate si control asupra serviciilor
- Nu luati mita si nu va vindeti cei de la conducere si apoi cei din jur vor avea ce invata

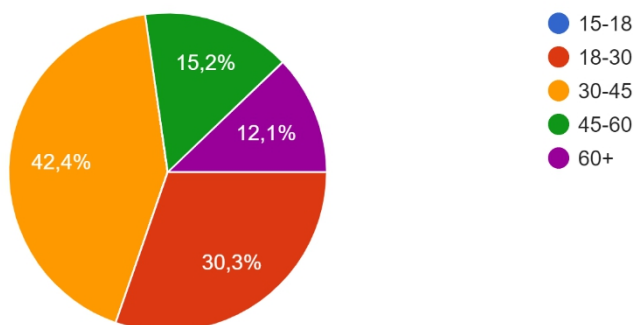
Localitatea

33 de răspunsuri

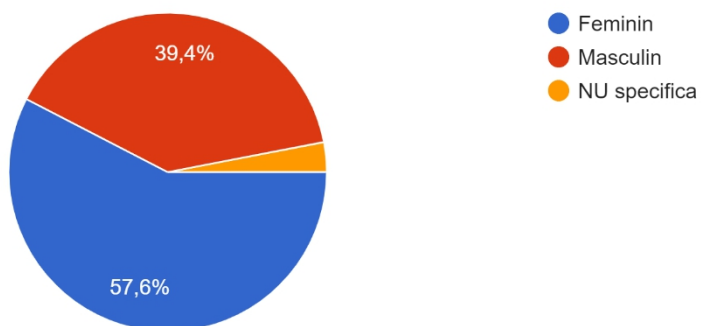
Vârsta :

33 de răspunsuri

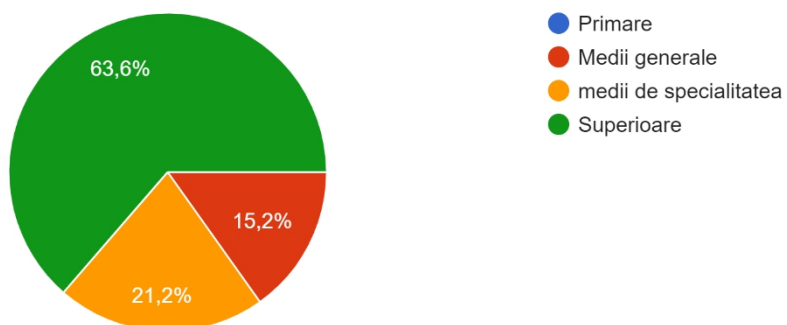
Genul

33 de răspunsuri

Studiile

33 de răspunsuri

Domeniu de activitate

33 de răspunsuri

